

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kmetjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Vojna nevarnost ob Mandžuriji: Poostrotev spora med Rusijo in Japonsko

Položaj na Daljnem vzhodu je zaradi zadnjih spopadov med japonskimi in ruskimi četami postal izredno kočljiv in je le malo verjetno, da bo prišlo do mirne poravnave

Moskva, 3. avg. d. Ruski listi objavljajo obširna poročila o zadnjih spopadih na mandžursko-ruski meji ter poudarjajo, da bo znanja Sovjetska unija v polni meri zaščitila svoje ozemlje. Po uradnih poročilih so se dogodili zadnji dni razvijali takole:

V noči na 31. julija je japonsko vojaštvo prekršilo rusko mejo zapadno od jezera Časan ter napadlo s pomočjo topniškega ognja ruske obmejne straže. Japoncem se je posrečilo zasedati rusko ozemlje 4 km daleč. Boj je trajal več ur in je bilo na obeh straneh mnogo mrtvih in ranjenih. Pred tem spopadom se je pripetil obmejni incident 29. julija, v katerem je bilo prav tako mnogo mrtvih in ranjenih, čeprav precej manj kakor sedaj.

Vsekakor je to posledica ostrejšega nastopa Japoncev, ki ga je napovedal japonski poslanik Sigemicu Komisarju za zunanje zadeve Litvinovu že 20. julija.

Bistvo obmejne spora je v naslednjem: Na rusko-mandžurski meji je jezero Časan in zapadno od njega sporni grčič, za katere trdijo ruske oblasti, da pripadajo Sovjetski uniji. Na enem izmed teh hribov so Rusi v početku julija postavili svojo stražo. Japonci so takoj protestirali proti vojaški zasedbi tega hriba. Komisarjat za zunanje zadeve pa je 15. julija odklonil protest z utemeljitvijo, da pripada po pogodbi iz Čunčunga in prilozhilih ji zemljištev to ozemlje brez dvoma k Sovjetski uniji in da je zato sovjetska vlada upravičena razmeščati tu svoje čete po lastni uvidenosti. Pogodba, na katero se sklicuje vlada v Moskvi, je dogovor, sklenjen med Sovjetsko unijo in Kitajsko, ki določa mejo na področju, kjer meji danes Sovjetska unija na Mandžurijo, ustanovljeno l. 1932 iz več severnokitajskih pokrajin.

Japonska vlada tega dogovora ne zanika naravnost, trdi pa, da je bila meja določena na zemljevidih, ki niso bili nikjer objavljani. Do nedavnega tudi japonska vlada ni silila k točnejši določitvi meje ter je zahtevala le takojšen umik ruskih čet iz okoličnega jezera Časan. To zahtevo je poslanik Sigemicu predložil v že omenjeni demarš 20. julija. Litvinov ni mogel pri tem ničesar drugega storiti, kakor se ponovno sklicevati na pogodbo, sklenjeno v Čunčungu, in na prilozhene ji zemljevide. Ponovil je, da lahko sovjetska vlada premešča svoje čete na lastnem ozemlju po svoji volji. S tem odgovorom se japonski poslanik ni zadovoljil, ter je napovedal, da bo japonska vlada prisiljena rabiti silo. Na to je izjavil Litvinov, da se Moskva ne bo pustila vplivati od takih groženj.

Poskus Japoncev, da bi sporno ozemlje vojaško zasedli, je bil 29. julija odbit, zaradi česar so pri drugem poskusu uporabili močnejše čete in celo topništvo. Ponovni spopadi in reševanje obmejnih sporov s silo seveda močno zmanjšujejo upanje v mirno ureditev japonsko-ruskih odnosov ter morejo prineesti še zelo resne posledice, kar dokazuje tudi precejšnje bojno razpoloženje, ki je zavladovalo zaradi vesti o dogodkih na Daljnem vzhodu po vsej Sovjetski uniji.

Novi spopadi

Tokio, 3. avg. d. Kakor je objavilo japonsko vojno ministrstvo, so napadle večeraj popoldne ruske čete Čangku-feng z juga, 8 njihovih tankov pa s severa. Japonci so oba napada odbili. Rusi so vsekakor nameravali zavzeti zopet višine pri Čangku-fengu. Napad 40 ruskih letal, ki je bil pred tem izvršen, je bil naperjen v glavnem proti postojankam japonske pehote ter je pomnil bolj demonstracijo.

Japonski general Todor, ki je prispel večeraj iz Hsikianga v Tokio, je označil dogodek pri Čangku-fengu za incident brez resnih posledic, razen tega pa je poudaril, da so meje v Mandžuriji tako močno zavarovane, da ni nobene nevarnosti za ruski vpad.

Vojaški posvet pri Stalinu

Stockholm, 3. avg. d. List »Stockholm Tidningen« objavlja zanimive podrobnosti o notnem vojaškem posvetu pri Stalinu, ki je bil v nedeljo ob 11 zvečer v Kremlju zaradi dogovorov na Daljnem vzhodu. Posvetovanja so se udeležili tudi vojni ministri Vorosilov, Maršeh, Budjennij, Litvinov, Molotov in Ježov. Vsi generali, ki so člani vojnega sveta, so prispeli v Moskvo z letali, posvetovanje pa je trajalo vso noč. Maršal Blücher, ki je vrhovni poveljnik vojske na Daljnem vzhodu, je bil zaprosil za podrobna navodila. Sklenjeno, so bili vsi ukrepi, da bo vojska na Daljnem vzhodu v največji pripravljenosti. Protijaponsko razpoloženje je po trditvah lista v Kremlju zadnje dni močno naraslo.

Rusko vojaštvo ob meji Notranje Mongolije

Peking, 3. avg. d. Potniki, ki so prispeli iz Suifuana v Peking priporočajo, da so v nedeljo opazili na meji Notranje Mongolije, dan hoda daleč od Kvejhvana, ruske čete s kolono 300 oklopnih avtomobilov.

Angleško mnenje o japonsko-ruskem sporu

London, 3. avg. d. V Londonu doslej japonskoruskih spopadov niso presojali preveč tragično. V splošnem menijo, da razna sporna obmejna ozemlja nimajo za nobeno prizadeto stranko mnogo pomena in da bi resna obračunavanja v večji meri mogla prineesti obema velike nevarnosti. Japonska gotovo ne želi, da bi svoje velike vojaške obveznosti pomnožila še z novo vojno z veselo, na drugi strani pa v Moskvi ne vedo, če bi ostala morebitna vojna z Japonsko omejena na mandžurske meje. Ruska poročila pripisujejo seveda krivdo za spopade Japoncem.

Srditi boji ob Jangceju Japonci so začeli prodirati od Kiukianga ob železnici proti Nancangu

HANKOV, 3. avg. w. Južno od Jangceja so se Japonci vzdolž železniške proge, ki vodi iz Kiukianga v Nancang, zapletli v večerne boje, o katerih govore kitajska poročila, da je bilo na obeh straneh mnogo žrtv. Razen tega so japonski letalci bombardirali razne kraje ob tej železniški progi. Mnoge predele je baje civilno prebivalstvo sploh že zapustilo. Obenem so Japonci napredovali tudi v smeri proti Singceju, kjer je prav tako prišlo do ogorčenih spopadov. Po privatnih vesteh so Japonci zbrali nova ojačenja zapadno od jezera Pojang.

Sanghaj, 3. avg. d. Na severnem bregu Jangceja so se na pogorju pri Tajhuju razvili srditi boji, ker so Kitajci prešli za ojačenje svoje 4. armije v protiofenzivo. Po japonskih poročilih se je po večdnevni

borbah posrečilo kitajsko ofenzivo ustaviti ter so japonske čete zavzele važne gorske postojanke. Ker so boji na severnem krilu še v teku, je bilo prodiranje južnega krila začasno ustavljeno, vendar pa so tu Japonci zasedli Tajan ob železnici med Kiukiangom in Nancangom.

SANGHAJ, 3. avg. AA. Japonsko vrhovno poveljstvo objavlja, da divjajo v pokrajini severno od Kiukianga ob severnem bregu Jangceja luti boji. Kitajska 4. armada, ki je dobila okrepitev iz Hankova, je prešla v ofenzivo in boji še niso prenehali. V pokrajini severno od Jangceja so kitajske čete napadle severno japonsko krilo pri Tajhuju. Po japonskih poročilih se je Japoncem posrečilo ustaviti kitajsko ofenzivo in zasedi nekatere važne gorske postojanke.

Čsl. komentar o položaju Madžarske Ponovna oborožitev Madžarske je mogoča le po sporazumu z Malo antanto

Praga, 3. avg. b. Oficiozna »Prager Presse« objavlja k solunskemu sporazumu svoj komentar, v katerem se dotika tudi odnosa solunskega dogovora v madžarskih krogih in piše v zvezi s tem:

Solunski primer je važen tudi za Madžarsko. Madžarska vlada se že dolgo časa pokaže v istem smislu s svojimi sosedji, združenimi v Mali antanti, z Rumunijo, Jugoslavijo in Češkoslovansko. Tudi Madžarska zatrjuje, da se hoče na zakonit način zopet oborožiti, pa bi morala zato podati izjavo o nenapadanju. Mala antanta je vsekakor pripravljena, da pristane na oboroževalno svobodo Madžarske, ki je bila omejena v trianonski pogodbi, upravičeno pa pričakuje od nje zagotovilo, da ne bo njena zopetna oborožitev naperjena proti nobeni izmed njenih treh sosedov.

Madžarska je sicer tako zagotovilo pripravljena dati, vendar ne Mali antanti kot

celoti, temveč samo vsaki posamezni njeni članici in še to le pogojno v zvezi z ureditvijo položaja madžarske narodne manjšine v vsaki izmed treh držav. Mala antanta bi se končno zadovoljila tudi s takimi ločenimi izjavami, vendar pa le pod pogojem, da bi bilo besediло vseh treh ločenih izjav enako, na kar madžarska vlada doslej še ni pristala.

Mala antanta bo imela še v teku meseca svojo konferenco na jugoslovenskih tleh in za madžarsko zunanjo politiko bi bil nedvomno velik uspeh, ako bi se madžarska vlada sporazumela z našo zvezo. Vsa drugačna razpoloženja Madžarske bodo namreč prav gotovo obojena v neuspeh. Nemaški pakt in svoboda oboroževanja pa sta danes tudi za Madžarsko dve mogoči zadevi. Zaupanje in dobra volja lahko tudi tu pomagata odstraniti poslednje težave.

Lebrun in Daladier o zaščiti demokracije

**Francosko-angleško sodelovanje
je trdna skala svetovnega miru**

Paris, 3. avg. b. Prezident republike Lebrun je v spremstvu min. predsednika Daladiera in predsednika poslanske zbornice Herriota ter petih ministrov obiskal v nedeljo razna provencalska mesta, med njimi Orange, Chateau, Neuf du Pape ter Avignon. V svojem govoru v Avignonu je prezident posebno slavil veliko politično in državniško delo min. predsednika Daladiera, ki je po rodu iz te pokrajine, pri čemer je še posebej opozoril na njegove uspešne obrambne napore. Francija ostaja slej ko prej miroljubna država, glede svojega notranjega režima pa je daleč od posnemanja raznih avtoritativnih poskusov, ker hoče ohraniti zvesta zaščitna demokratična svoboda, naj lepši primer treznosti in urejene sreče. Obisk angleških suverenov je potrdil in utrdil francosko-angleško sodelovanje, ki je trdna skala svetovnega miru, kateremu sta obe demokraciji neomajno udani.

Daladier je v svojem govoru poudaril zlasti zaupanje v Francijo in njeno bodočnost, o poslednjih zunanjih političnih dogodkih pa je dejal: Vedno sem hotel verjeti miroljubnim trditvam, ki jih vodilni državniki tako često podajajo in jih narodi odobravajo, vendar pa sem vselej smatral, da je čuječnost moja prva dolžnost. Kajti nedvomno je potrebno, da smo odločni v zadevah, ki se tičejo naše usode, naše varnosti in naše časti, toda niti čuječnost niti odločnost ne izključujeta naše dobre volje in zmernosti. Ne da bi zavrgli svoje prevzete, lahko rečemo, da smo najhujše že prestali prav zaradi svoje zmernosti in odločnosti. Naši napori so bili v sodelovanju s prijateljsko Veliko Britanijo tem bolj uspešni. Od aprila do junija je bilo razgovorov se je naše sodelovanje s to našo zavezo stalno poglabljalo. Očutili smo, da moramo za-

Italijanski prestolonaslednik pri Mosciškem

Rim, 3. avg. d. Italijanski prestolonaslednik Umberto, ki se mudi v Opatiji, se je večeraj odpeljal z avtomobilom v spremstvu generala Gamere ter dveh adjutantov v Lovran, kjer je v vili St. Michele obiskal predsednika poljske republike Mosciškega in se z njim dalje časa prisrčno razgovarjal. Nato se je vrnil v Opatijo. Kmalu zatem se je predsednik poljske republike odpeljal v spremstvu svojega sina Jožefa Mosciškega, svetnika poljskega poslanstva v Švici, in treh adjutantov s avtomobilom v Opatijo, kjer je vrnil prestolonaslednika Umberto obisk v vili »Quasimodo«. Po polurnem razgovoru se je predsednik Mosciški vrnil v Lovran.

Osir, 3. avgusta. Beograd 10.—, Paris 12.03, London 21.435, New York 437.25, Bruselj 73.925, Milan 22.975, Amsterdam 230.40, Berlin 175.40, Dunaj 22.—, Praga 15.07, Varšava 22.10, Bukarešta 2.25.

Ovire za zboljšanje železniškega prometa

**v Sloveniji so pomanjkanje železniškega uslužbenstva
ter denarja za izpopolnitev prog, voznega parka in železniških naprav**

Ljubljana, 3. avgust.

Na večerajšnji anketi glede novega voznega reda na naših železnicah za prihodnje leto, ki je trajala nad 4 ure pod vodstvom načelnika prometnega oddelka Franca Hoisa s pomočjo šefa prometnega oddelka dr. Dekleve ter referenta za vozni red Vekoslava Erjavca, so zastopniki interesiranih krogov iznesli številne želje in zahteve glede boljše ureditve železniškega prometa v Sloveniji sploh in posebej glede voznega reda. Pojasnila in odgovori načelnika Hoisa na predloge so pokazali, kako si naša železniška direkcija prizadeva, da bi ugodila vsem upravičnim željam interesov in kakšne meje ji zastavljajo številni činitelji pri tem delu.

Zahteve gospodarskih krogov glede železniškega prometa in voznega reda je v imenu Zbornice za TOI predložil generalni tajnik minister n. r. Ivan Mohorič. Njegov referat smo objavili v celoti že večeraj. Banovinski turistični svet sta zastopala dr. Ciril Pfeifer in šef za turizem Josko Sottler. Zvezo za tujski promet in Putnika dr. Ciril Žižek, Slovensko planinsko društvo dr. Vrtačnik in Ljubo Tiplič, Tujskoprometno zvezo v Mariboru Hugo Weiss, Upravo Rogaske Slatine g. Goršič, direkcijo pošte in telegrafa kontrolor Peter Cerar, avtobusne podjetnike g. Novak, Društvo prijateljev Slovenskih gorc Hrvoj Maister in Zmagor Porekar, občino Novo mesto Karel Mahorič, Društvo Bela Krajina dr. Bano.

Po pojasnilih načelnika Hoisa sodeč, je slovenski železniški problem pri obstoječem stanju v dravski banovini težko rešljiv brez večjih investicij in izdatne spopolnitve železniškega osebja. Gradbeni oddelki izvršuje samo najnujnejša sanacijska dela na progah. Zahteve glede povečanja brzine vlakov ni mogoče ustreči, dokler se naše glavne železniške proge ne usposobijo za promet z večjo brzino, za kar so potrebne obnovitve prog. Zamude so postale splošna nadloga na železnicah. Zakrivajo jih številni činitelji. V prometno tako zveze z inozemskimi vlaki, obrabljen vojni park, slabe lokomotive, pa tudi potujoče občinstvo, ki se nikakor neče ravnanj po predpisih.

Glede motorizacije prometa na naših progah ni dosti upanja. Na prvotni Beograd—Dubrovnik je frekvenca motornega vlaka slaba. Za uvedbo motornih vlakov je potrebno tudi izkušeno in strokovno večje tehnično osebje, potrebne so delavnice, v katerih lahko takoj popravijo defekte na motornih vozovih in tako dajte. Vsega tega ni naša železniška direkcija ne more po svoji volji uvajati nove vleke v promet, ker ne sme prekoračiti predpisanih voznih kilometrov. Generalni tajnik Ivan Mohorič je poudaril, da se z občajno tehniko voznega reda ne morejo odpraviti vsi nedostaki na naših železnicah, posebej je treba globlje s pomočjo investicij denar za potrebne investicije seveda ne bo mogoče dobiti iz rednih dohodkov. Za resnično zboljšanje železniškega prometa v Sloveniji je potreben predvsem denar, tega pa naša direkcija kajpada ne more dati. Rešitev železniškega problema v Sloveniji zavisi od generalne direkcije v Beogradu in finančnega ministra.

Obširna je bila debata o spopolnitvi kolodvora na Zidanem mostu. Sama železniška direkcija dela na tem, da se to vprašanje takoj reši. Pripravljeni so načrti za izvršitev nujno potrebnega povečanja kolodvora, zgraditve tirov itd., manjka samo še denar za izpeljavo teh načrtov. Da je položaj na Zidanem mostu nevzdržen, se zaveda sama direkcija.

Mnogim upravičnim željam interesov bi bilo ustreženo, ako bi naša direkcija imela na razpolago dovoljno število prometnega osebja. Načelnik Hois je pojasnil, da potrebuje direkcija najmanj še 50 prometnih uradnikov in 150 do 200 kretničarjev in drugega pomožnega uslužbenstva. Iščemo se sredstva za nastavitve potrebnega uslužbenstva. Železniškemu uslužbenstvu ni mogoče očitati, da ne izpolnjuje svoje dolžnosti, res pa je, da ima direkcija dosti bolnih in starejših uslužbenecov, katerih storilna sposobnost ni več popolna, uslužbenstvo je obremenjeno nad normo. Niti bolnih in dopustnikov ni mogoče nadomestiti, tako nezadosten je uslužbenški kader naše direkcije.

Ravnatelj Žižek je predložil številke spremembe voznega reda in opozoril na nedostatke v železniškem prometu, ki ovirajo razvoj tujskega prometa v Sloveniji to so zamude, brzina vlakov, slabe zveze itd. Dr. Žižek je zelo obširno govoril o zvezah med inozemskimi in domačimi brzovalci, katere bi bilo treba spreminjati in izboljšati. Potrebna bo nova zveza z inozemstvom, cer se potniki iz Anglije in drugih držav po anslusu ogibajo potovanja po Avstriji. Potrebne so nove zveze s Češkoslovansko in z Madžarsko. Motorni vlak, ki bo vozil do Zagreba, naj bi vozil še do Jesenice.

Zivahna je bila debata o zvezah in voznem redu na lokalnih progah Gorenjske, Dolenjske in Stajerske. Zahtevam bo skušala direkcija ugoditi, v kolikor bo mogoče spremembe zagovarjati. Nekatere zveze imajo tako malo potnikov, da jih bo treba opustiti. Tajnik Tujskoprometne zveze v Mariboru g. Weiss je predložil obširno spomenico o porem železniškem problemu v Prekmurju. Severna meja je skoraj odrezana od glavne proge. Zboljšanje prometa v teh krajih bi zahtevalo uvedbo nočne službe, kar je pa neizvršljivo, ker direkcija nima na razpolago toliko uslužbenecov. Za zboljšanje nekaterih zvez bi bile potrebne nove garniture vlakov in lokomotiv, na tudi teh ni na razpolago. Poseben problem so dilaški in delavski vlaki. Vsi se vprašanje, ali so dilaški vlaki sploh umestni v taki meri, kakor jih vzdržuje direkcija. Pomisliki proti njim so zdravstvenega in vzgojnega značaja glede na malodino, ki se vozi v šole.

Soglasno je bil sprejet predlog, naj se skličejo lokalne konference v Novem mestu, Ljutomeru in drugod, na katerih naj interesi predložijo svoje zahteve. Na jesen bo direkcija sklicala družo konferenco glede voznega reda, tedaj bo že znano, s kakšnimi zvezami iz inozemstva lahko računamo, in ob tej priliki bodo sprejeti dokončno vsi predlogi za zboljšanje prometa in zvez v Sloveniji. Direkcija kaže dobro voljo in je pripravljena ugoditi vsem upravičnim željam, a številni so činitelji, ki ji postavljajo meje v tem prizadevanju.

Nesreče v kranjski okolici

Kranj, 3. avgusta
V nedeljo zvečer je v Struževem 41 letni tesar Viktor Lokar nameraval svoji ženi, ki je nekaj obolela, skuhati čaj. Ker se dva v številniku niso takoj hotela vneti, je Lokar vzdel stekleniko bencina in z njim polnil dva. Lokar pa ni vedel, da je v številniku še nekaj žerjavice, ki je prišla v dotik z bencinom, da so se nepričakovano vnela dva, ogenj pa je objel tudi stekleniko, ki je eksplodirala. Lokarju v rokah. Seveda je Lokar pri tem dobil hude opekline po nogah, rokah, prsih in glavi, obenem mu je pa začela goreti obleka. Lokar, ki stane v Kozinovih hiši v prvem nadstropju, je v hipni razburjenosti ves v plamenih skočil akosi kuhinjsko okno na streho do prvega nadstropja, segajočega prizidka, se valil po strehi nato pa skočil v travo, kjer je udaril ogenj na goreči obleki. Bil je slučajno brez srca, kar je bilo toliko boljše, da vrnj po zgornjem delu telesa ni bil toliko opečen. Okrog nesrečnega so se takoj zbrali ljudje in ga odnesli v hišo. S težavo so potem priskrbeli zdravnika, ki je Lokarja za silo obvezal. V ponedeljek zjutraj so potem Lokarja z vozom odpeljali na kranjsko postajo, odtod pa z vlakom v ljubljansko bolnišnico. Pri ravnanju z ognjem ni previdnosti nikdar preveč.

V nedeljo zvečer se je Gartner Pavla, delavka v »Inteksu« peljala s kolesom v Kranj. V Tupaličah je dohitel tovorni avtomobil tvrdke Slavca iz Kranja. Iz nepojasnjene varke se je Gartner zvalila s

sprednjim delom kolesa v avto, ki jo je odbil v stran in je padla po tleh tako nesrečno, da si je prebila lobanjo. Nezvesto so odpeljali k zdravniku dr. Valiču v Predvor, ki je nato poklical kranjske reševalce, da so jo odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Stanje Gartnerjeve je precej resno.

V gostini na Ljubu-h je bilo v nedeljo popoldne precej ljudi. Neki 5-letni dečko se je igral na dvorišču in odšel tudi k psu, ki je privezan in precej hud. Pes pa ni poznal šale, marveč je popadel otroka in mu na stegnu odgriznil kos mesa. — Krivda je na starših, ki premalo pazijo na svoje otroke.

V ponedeljek popoldne pa se je nesreča pripetila v tovarni »Semperite«. Železostugar Paher Karel star 37 let, stanujoč na Primorskem, kjer ima svojo hišo, je pri delu po nesreči vstalil levo roko v stroj, ki mu je v zapestju raztrgal vso muskulaturo do kosti in zmečkal prste. Paherja, ki je trpel silne bolečine, so odpeljali k zdravniku na okolišni urad.

Mandžurski protest

Tokio, 3. avg. AA. Mandžurska vlada je večeraj vložila oster protest pri sovjetskem generalnem konzulu v Harbinu zaradi neprestanih napadov sovjetskega vojaštva na Čangku-feng in zaradi sovjetskih letalskih napadov na korejsko-mandžursko mejo. Protestna nota zahteva, naj odrede v Moskvi brez odloga potrebne ukrepe proti krajevnim obmejnemu oblastvom, ki povzročajo ali pa vsaj ne preprečijo teh napadov. Mandžurska vlada je pripravljena na diplo. matskimi pogovori doseči prijateljsko ureditev obmejnih vprašanj, če Moskva sprejme svoje stališče.

Proslava 20 letnice Jugoslavije

Maribor, 3. avgusta.

MARIBORČANOM!

Nagroma se bližajo dnevi našega narodnega tabora in velike proslave 20 letnice Jugoslavije v Mariboru. Vabimo vse Mariborčane brez razlike, da se pripravijo na veličastno proslavljanje naše države in s tem pokažejo, da so zvesti svoji državi in svojemu kralju. Trgovci, okrasite svoje izložbe, hišni posestniki, pripravite svoje zastave in okrase za svoja okna, da bo Maribor res prazničen! Vsi pa pripravimo svoja srca, katera naj ta dan vzdikajo veselja, da živimo v svobodni, srečni, mirni Jugoslaviji.

PRIJAVE PRIHAJAJO

Kakor smo zaprosili krajevne odbore, da nam naj s 1. avgustom pošljijo prijave, tako se je velika večina teh odborov točno ravnala po naših navodilih. Nekateri pa niso poslali prijav, kakor smo želeli. Zato prosimo posebno tudi občinske krajevne odbore, odkoder se ne bodo vozili z vlakom v Maribor, da nam tudi ti odbori pošljijo točne prijave. Na podlagi sedanjih prijav moremo ugotoviti, da bo udeležba na taboru veličastna in da bodo sodelovali pri mariborski proslavi vsi kraji Slovenije po svojih zastopnikih. Povabljeni, pošljite prijave, brez prijave ne moremo poslati izkaznice in znakov, brez izkaznice nimate četrtninske vožnje!

RAZSTAVA

Kar bo že prihodnjo soboto otvorjena razstava kulturne in narodnega razvoja Maribora in okolice, se vršijo sedaj na razstavnem prostoru zadnja dela, ki kažejo, da bo razstava edinstvena, kakršne nismo imeli še prilike videti v Mariboru. Priporočamo vsem, ki se zanimajo za kulturno delovanje severne meje, da si to razstavo zanesljivo ogledajo.

SKUPINE V SPREVEDU

Na razna vprašanja glede posameznih skupin v sprevedu javljamo, da je taborni odbor soglasno zaključil spored spreveda in da ga ne bo mogel nič izpreminjati. Zato ne bo mogoče dati v spreved takih skupin, katere se ne bodo prijavile pravočasno s prijavi, niti ne bo mogoče napravljati skupin posameznih krajev, pač pa bomo v teh dneh objavili točen seznam skupin in celotni spored spreveda, kakor tudi zbirališča za spreved. Prosim, da sprejmete to pojasnilo namesto posameznih odgovorov na vsa ta vprašanja iz različnih krajev.

IZKAZNICE IN ZNAKE MORAJO
IMETI TUDI MARIBORČANI

Da si morejo Mariborčani nabaviti izkaznice in znake, ker tudi oni brez njih ne bodo mogli na taborišče, jih je dal odbor v prodajo mariborskim papirnim trgovinam in trafikam. Vabimo Mariborčane, da si čimprej nabavijo knjižice in znake.

Nenurje že več ur

Ljubljana, 3. avgusta.

Delovno vreme, ki traja že od nedelje, se je ponovi sprevrglo v splošno poletno nenurje, ki traja že več ur.

Grmelo je že kmalu po polnoči in v krajših presledkih se je vili močna ploha. Davi ob 8. so se zbrali nad Ljubljano tako težki oblaki, da je bilo še povsem temno. Mračno je bilo vse dopoldne, da so v pisarnah morali svetiti. Grmelo je ves čas in nekajkrat je tudi tresčilo. Nekaj telefonskih prog je bilo pokvarjenih, ker je tresčilo v telefonski vod. Dopoldne se je nekajkrat vili tako močna ploha, da kanali niso mogli dovolj hitro odvajati vode in so bile nekatere ulice delno pod vodo.

V posnih dopoldanskih urah je Ljubljana znatno naraščala in prete poplave, ker se ne kaže, da bi se vreme kmalu izboljšalo. Jug neprestano žene težke oblake od morja. Danes se najbrž še ne bo izlilo. Takšno vreme traja v Ljubljani pogosto teden dni.

SOKOL

Tudi hrvaški Sokoli se udeležijo proslave 20 letnice v Mariboru. Sokolska župa Zagreb se je odzvala vabilu župe Maribor, da se udeležijo s članstvom in s starejšim nastopom velike vsenarodne proslave 20 letnice osvoboditve Jugoslavije v Mariboru. Uprava župe je zato pozvala vsa zagrebška društva, da pošljejo v Maribor čim več članov zlasti onih, ki imajo kroj ali narodno nošo. Sokolstvo se odpelje iz Zagreba v nedeljo zjutraj.

— Osnovni letni nastop Sokola v Zgornji Šiški. Osem let deluje v rojstnem kraju Valentina Vodnika sokolsko društvo, ki je rado sodelovalo vedno pri raznih sokolskih prireditvah in ki more že pokazati lepe uspehe svojega dela. V svojem osmem letu obstoja, dela in borb za lastno streho priredi naš Sokol svoj osmi letni javni nastop na svojem letno urejenem letnem telovadšču v nedeljo 7. t. m. ob 16. uri. Iskreno vabimo vsa okoliška društva, da nas posetijo in tudi po možnosti sodelujejo, enako toplo pa vabimo tudi narodno javnost, da pohiti proti idilični Zgornji Šiški in tam podpre stremiljenja mladega sokolskega društva, ki hoče še letos pričeti z gradnjo prepotrebne doma, odnosno vsaj telovadnice. Zdravo!

— Telovadni nastop kamniškega Sokola. Sokolsko društvo Kamnik priredi v nedeljo 7. t. m. svoj redni telovadni nastop. Polagalo ob obračun svojega dela, ki je poudarjeno sistematično telovadbo, zadnja leta zelo pozitivno. Za svoj nastop se kamniški Sokol marljivo pripravlja, da bo prireditve ena najlepših v zadnjih letih. Vabimo vsa bratska društva, da prihitijo v nedeljo v čim večjem številu v Kamnik. Pozabiti ne smemo, da se je kamniški Sokol udeležil vseh prireditev bratskih sosednjih društev v zelo velikem številu. Zato upravičeno pričakujemo, da se bodo odzvala njegovemu vabilu vsa ta društva. Tudi Ljubljanačane vabijo kamniški Sokoli v nedeljo na svojo prireditev, da združijo lepo s koristnim, ter se navdajo svežega zraka pod prelepih kamniških planinami. Sokoli, Kamnik vas vabi in vam pripravlja prireden sprejem.

Iz Celja

— c Velika strelska tekma. Strelske družine v območju strelskega okrožja v Celju se marljivo pripravljajo na okrožno strelsko tekmo, ki ga bo priredilo strelsko okrožje v nedeljo 28. t. m. s pričetkom ob 8. zjutraj na strelišču v Pečovinah pri Celju. Vse kaže, da bo udeležba večja in tekmovalci še zanimivejši nego pri dosedanjih strelskih tekmovaljih.

— c Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela se je od 21. do 31. julija na novo prijavilo 44 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 36 oseb, posredovanj je bilo 16, odpotovalo je 14, odpadlo 21 brezposelnih. Dne 1. t. m. je ostalo v evidenci 196 brezposelnih (146 moških in 50 žensk) nasproti 203 (143 moških in 60 žensk) dne 20. julija. Delo dobijo 3 hlapi, po 1 mizar, skladar in poljski delavec, 10 služkinj, 3 kuharice, 2 sobarici in 1 natakarnica.

— c Dve nesreči. V ponedeljek se je 34-letni kolarnski mojster in posestnik Benedikt Malgaj z Ostrožnega pri Celju pri sekanju drv vsekaj s sekuro v desno roko ter si hudo poškodoval palec, sredinec in mezin. V nedeljo je padel 18-letni posestnikov sin Jože Rečko iz Jele pri Slivnici med vožnjo iz Prevorja v Slivnico tako nesrečno s kolesa, da si je odrgnil košček jezika, si izbil več zob ter se močno potolkel po glavi in nosu. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— c Ukrepi proti slinavki in parkljevki. Ker se je v laskem srezu pojavila slinavka in parkljevka, je mestno poglavarstvo v Celju v smislu člena 20. pravilnika k zakonu o odvracanju in zatiranju živalskih

kaznivih bolezni prepovedalo steherni dogon ali dovoz živali in živalskih surovin s področja lasknega sresa, s katerimi bi se mogla vnesti slinavka in parkljevka na mestni teritoriji. Kdo bi prekršil določbe te odredbe, bo kaznovan po §§ 111. odnosno 113. zakona o odvracanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni z globo do 900 din ali z zaporom do 30 dni, v kolikor ni podan dejanski stan kaznivih dejanj, navedenih v členih 112., 114. in 115. omenjenega zakona, ki se kaznuje s denarno globo do 5.000 din odnosno z zaporom do 6 mesecev ali z robijo do 5 let.

Najdeno žensko truplo

Matena, 2. avgusta

Ob vznožju Krima blizu vasi Tomišelj je našel posestnik Tancik iz Tomišlja oni dan pod kupom smrečja iz precej razpadlo žensko truplo. Vse kaže, da je postala ženska žrtev zločina. Ni še znano, kako se piše in od kod je doma. Zločinca je nedvomno svojo žrtev pokril s smrečjem, da je tako zabil sledove svojega zločina.

V soboto je bila v gozdu, kjer je truplo ležalo, sodna komisija. Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotove, kdo je umorjena neznanka in kdo jo je umoril. Mrtva ženska je bila boljše oblečena in pri sebi je imela ročno torbico s steklenicami za zdravila ter okrog 60 din denarja. Ali je res nosila to s seboj ali pa ji je to predmet podtaknil morilec, to bo morala dognati preiskava.

Strašna smrt
mlade delavke

Ljubljana, 3. avgusta

Včeraj popoldne je 33-letna delavka Ana Hojanova, zaposlena v Kančevci drogeriji na Tyrševi cesti, v kletnih prostorih pretakala benzin. Nenadoma se ji je pa benzin vnel in že je bila vsa v plamenih. Na njo je gorela vsa obleka in obupno kričaje je prišla iz kleti ter klicala na pomoč. Gorela je kakor živa bakla in le s težavo so pogasili ognj. Nesrečnica je dobila strašno opekline po vsem telesu, bila je ožgana od nog do temena.

Na pomoč so pozvali reševalce, ki so prihiteli čez nekaj minut in naglo prepeljali ponesrečeno Hojanovo v bolnico. Reva je bila tako opečena, da se je kmalu onesvestila in videti je bilo, da so ji ure štete. Zdravniki so se sicer zelo zavzeli za nesrečnico in ji lajšali gorje, vendar ji niso mogli več pomagati in okrog 23 je bila Hojanova, ki je prestala strašno muko, rešena trpljenja.

Pokoja je bila pridna in marljiva delavka in zato je njena tragična smrt vzbudila splošno sočutje. Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotove pravi vzrok nesreče.

Iz Šoštanja

— Nesreča. V nedeljo dopoldne, predno se je formalna povorka za prosvetni tabor, se je na dr. Vošnjakovci cesti zgodila nesreča, katere nedolžna žrtev je postal 9letni sinček delavca Alojzija Čadeža v Šoštanju. Skupina kolesarjev se je pripravljala, da se uvrsti v povorko. Edini motociklist v tej skupini je zavozil v skupino gledalcev, podrl dve ženski. Čadeža pa je povozil in mu zadal občutne telesne poškodbe, ki utegnejo imeti resne posledice. V nedeljo smo opazili v Šoštanju vse polno rediteljev, v uniformi in brez nje. Ti bi morali preprečiti take neredne in nesreče.

— Sprememba pri gradbenem vodstvu na cesti Šoštanj—Št. Vid. Dosedanji gradbeni vodja tehnik K. Marjan Kalin je premeščen k sreskemu načelstvu v Šmarje pri Jelšah. Na njegovo mesto je prišel tehnik K. Ivan Verstovšek, ki je vodstvo gradnje že prevzel.

— V štetju so pa mojstri »Slovenec« de la za svoje tabore številke po mili volji in želji. Tudi na nedeljskem taboru v Šoštanju je videl nič manj kot 8000 ljudi... Šoštanjčani, ki so bili nemi gledalci in opazovalci celotne prireditve, se ne morejo dovolj načuditi velikim očem, ki jih ima »Slovenec«, kadar šteje ljudi na svojih prireditvah. V resnici je bilo v Šoštanju precej drugače. Pazio smo šteli in prešteli: v povorki je bilo 42 slovenskih fantov, 61 godbenikov od treh godb, 98 gasilcev, 74 deklet v krojih, 19 konjenikov, 72 biciklistov, 7 narodnih noš in 86 članov Kmetске zveze. Skupno 459 ljudi, poleg tega še cel dva okrašena voza (»Slovenec« jih je videl vse polno). Na trgu je bilo med zborovanjem vsega 2800 ljudi, včevši stotine nemih in pasivnih gledalcev in poslušalcev.

ZAHVALA

Za preobilo dokaze lakrnega sočustvanja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega ljubljanskega očeta, brata, starega očeta, strica in tasta, gospoda

Ilje Predoviča

se tem potem vsem najljubšeje zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo o. duhovščini, Ljubljanskemu Sokolu ter ostalim korporacijam in društvom za častno sprejemno pri pogrebu, povsememu zboru društev Sava in Slavca na žalno petko, vsem darovalcem vencov in svečnega cvetja, o. sestram in gospodoma zdravnikom dr. F. Misu in dr. I. Tavčarju za požrtvovalno pomoč ob boleznijo, ter končno vsem, ki se dragoga pokojnika in tako častnem številu spremlili na njegovi poslednji poti.

Masa zadolžnica za blagopokojnost se bo brala v petek 5. avgusta ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

LJUBLJANA, dne 3. avgusta 1938.

Zaljubljeni ostali:

JANKO, RUDOLF, sinova; DANIKA, sinova; MILOVANOVIC, ZORA, hčera; JELA, hčera; POPOVIC, sinova; PAULA, hčera; PREDOVIC, sinova; SPASOJE, MILOVANOVIC, sin; vsi in vsakinja, ter ostalo sorodstvo.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 3. avgusta katoličani: Najdenje Štefana; Ladija

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Vsaka žena ima tajnost

Kino Sloga: Kreutzerjeva sonata

Kino Union: Sybilla Schmitz — Nepoznana

Kino Šiška: Jetrnik otoka Zende

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkočy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Izpod sile

Če si tako srečen, da imaš stanovanje v novi hiši, kamor je dal gospodar napeljati plin, si lahko tudi nesrečen. Ni namreč sreče brez nesreče. Namesto tako, da se moraš preseliti, zavrtiš kolesce telefona in oglasi se mestna planina. Vljudo sporočiš gospodom, da si se preselil in jih prosiš, naj ti v prejšnjem stanovanju odklopijo plin in v novem priključijo. Če misliš, da si s tem kaj opravil, se motiš. V mestni planini sede imenitni gospodje in imajo svoja pravila, svoje pomisleke. Najprej pogledajo v debelo knjigo, če si sploh tam zapisan in ko te najdejo, knjigo zopet zapro in si mislijo: bo že počakal, saj je poletje in bi lahko šel na počitnice; mi nismo krivi, da sedi v mestu in rabi plin.

Tako mine prvi dan in pride drugi, plina pa še vedno nimaš. Čevl so v redu napeljavane, treba je samo poslati iz mestne planarne monterja, pa je delo takoj opravljeno. Toda ne, gospodje ga nočejo poslati. Najprej moras plačati 100 din garancije in potem si morda premisliš. Plin rabiš že 15 ali še več let, tod to nič ne zaleže. Plačaj garancijo, drugače plina v novem stanovanju ne dobiš. Udaš se in sporočiš gospodom, da jim boš oddal stotak. Ta čas je minil že tretji dan od selitve in plina še vedno nimaš. Četrtega dne zopet telefoniraš v planarno in prosiš, naj se te končno usmilijo. Gospodje se te pa nočejo usmiliti, ker niso krivi, da sedi v pasjih dneh doma in ne zunaj kje v Monte Carlu ali na Lidu. Plina ti ne priključijo, ker stoji dosledno na stališču, da so stranke zaradi planarne tu in ne narobe.

Drvi in premoaga nimaš, da bi zakuril v štedilniku in tako ti žana niti kave ne more skuhati zjutraj, kaj šele, da bi imel opoldne doma obed. Bog ne daj, če bi bil kdo ta čas doma bolan, ko gospodje v mestni planini razmišljajo, ali bi ti priključili plin ali ne. Lahko bi umrl in bi mu še s čajem ne mogel postreči na pot v večnost. Pravijo, da je gospod ravnatelj mestne planarne na dopustu. Morda pa zato niti tako nemoteno plešejo.

Ker se nam zdijo tako šikaniranje nedopustno, se obračamo naravnost na gospoda župana s prošnjo, naj on poskuša telefonirati gospodom v mestno planarno in vprašati jih, če jim je znano, kakšne so njihove dolžnosti. Če je pa tudi on na dopustu, naj pošlje mestna občina na dopust še svoj plin. Tako se strankam vsaj jeziti ne bo treba.

Iz Kranja

Kdaj pride državna poštelja? Te dni so se po Kranju raznesle vesti, da s 1. avgustom pride v Kranj del obljubljenega državne policije. Ta vest je najbrž preuravljena. G. župan je na zadnji seji poročal, da se je zadeva res premaknila s mrtve točke, ker so v Beogradu zahtevali telefonično neke podatke. Da pa že 1. avgusta pride napovedana policija, po tej trditvi ne bo res, pravtako, danes uradno še ni določen noben termin.

Iz Ljutomer

— Ekturizacija. Vinarska in sadjarska sola v Mariboru je priredila izlet absolutov v Slovenske gorice. Ekturizajo je vodil ravnatelj g. Priol. V Gornji Radgoni so si ogledali klet svetovno znane trdnice Clotat Bourvier in njegove vinograde v Zibogovcih in Črešnjecih.

URA ZGODOVINE

— No, Jurček, povej nam, kaj postane princ Walški, kadar umre angleški kralj? — Sirota gospod učitelj.

Morilec posestnika Zajca aretiran

Piše se Rudolf Černešek in je star grešnik, ki je bil že 36 krat kaznovan

Maribor, 3. avgusta
Francu Zajcu v Širju nad Zidanim mostom neznani moški in prošil za podporo. Zajca mu je gostoljubno postregel in zapletla sta se v pogovor. Tulec je postal gostobeseden in začel je Zajcu prigovarjati, da zna ponarejati denar. Tulec je zahteval, naj mu da dva bankovca po 500 din za posebne oditise, kakar je Zajc oddal k sosedu Čibeju po denar, ker ga sam ni imel. Dobil je res dva bankovca in ju izročil neznanecu, ki mu je začel kazati, sati na papir, nato pa oboje zavil ter zavitek v Zajčevem spremstvu nesel v sadno prešo v »druke«. Po tem delu so odšli spat.

Ponoči pa je Zajca gnala radovednost in je šel gledat v stiskalnico. Presenečen je ugotovil, da sta bankovca izginita, z njima pa tudi neznanec. Zajca je pohitil za njim, a ker ga ni bilo nazaj, so ga šli iskati proti Zidanemu mostu in ga našli ob poti v gozd mrtvega. Imel je pet ran v vratu, zadanih z nožem. Vse je kazalo, da je postal žrtev sleparskega neznanca, ki je izginit brez sledu.

Za neznanecem je bila izdana tiralica in na podlagi nje se je dravograbskim orožnikom posrečilo, da so danes Zajčevega morilca aretirali. Je to 43 letni Rudolf Černešek, star grešnik in kriminalni tip, ki je bil že 36krat kaznovan. Orožniki so ga temeljito zaslišali in priznal je, da je umoril posestnika Zajca, ni pa imel tega namena. Zločin je opisal takole:

13. julija je prišel k posestniku Francu Zajcu v Širje pri Loku pri Zidanem mostu ter mu dejal, da je 25 let delal v državni tiskarni na Dunaju, po priključitvi Avstrije k Nemčiji so ga pa izgnali. Za-

trjeval je, da zna delati denar in da bo tudi njemu ponaredil tisočake. Zajca je predlagal sprejel. Ko je pa Černešek zahteval 10.000 din, je Zajca dejal, da toliko denarja nima, temveč le tisoč dinarjev, ki mu jih je tudi dal.

Černešek je začel na papirju risati tisočak, proti večeru je pa s delom prenehal. Ponoči je skušal pobegniti, da ne bi Zajca pravdočasno uvidel, da so izdelki slabši. Okrog 22. se je skušal skrivaj odpraviti. Zajca pa je bil previden in je nanj prežal. Kljub temu se je Černešku posrečilo ubrati jo proti Veliki Piri. Zajca se je oborožil s kolom in pohitil za njim. Kmalu ga je dohitel in zahteval, da mu vrne tisočak. Černešek o tem ni hotel ničesar slišati, na kar ga je Zajca — tako zatrjuje Černešek — napadel s kolom. Nekaj časa se je Černešek branil, nato je pa v silobranu potegnil nož in Zajca zabodel.

Zbežal je proti Kresnicam, kjer je nekemu kmetu pod pretevzo, da bo izdeloval denar, izvalil 450 din. Enako je osleparil še več gospodarjev v gornjegrajskem srezu za zneske od 250 do 500 din. Denarja ni izdeloval, pač pa je skušal zbežati proti meji, ki jo je hotel prekorati. Černešek tudi pripoveduje, da je blizu Maribora v gozdu srečal neznanega moškega, ki mu je rekel, da se piše Koder in je baš pregledoval samokres. Koder mu je dejal, da bo skušal pobegniti v Albanijo, kjer so kriminalni tipi najbolj varni. Vabil ga je tudi s seboj, kar pa je Černešek odklonil.

Aretiranega Černeška, pri katerem so našli 500 din in razne potrebščine, bodo pod močno eskorto prepeljali v zapore mariborskega sodišča.

Novi slovenski grobovi v Ameriki

Smrt uglednega in premožnega rojaka — Eni umirajo, drugi se poročajo

Po dolgi, težki bolezni je umrl v Porterville eden najstarejših slovenskih priselencev Anton Konda. Doma je bil iz semske župnije v Beli Krajini. Star je bil 75 let in v Ameriko je prišel pred 21 leti. V začetku je pasel ovce, pozneje se je pa lotil kmetijstva in živinoreje. Pocenji je kupil precej zemlje in jo pozneje, ko so cene poskočile, dobro prodal. Potem je začel zidati nove hiše, kupil je hotel, ga razširil in moderno opremlil, da ima zdaj 72 sob s kopalnicami. Končno je bil Konda največji davkoplačevalec v Porterville. Pred 20 leti je bil izvoljen v občinski odbor in dvakrat zapored za župana. Za njim žaluje soproga, 4 hčere in 3 sinovi.

V Clevelandu so umrli Lucija Kušar, rojena Legan, stara 51 let, doma iz vasi Gradec, fara Žužemberk, Marija Mačarol, rojena Fabjan, stara 40 let, doma iz vasi Špolje na Krasu, Jospina Zorko, rojena Kuman, stara 48 let, doma z Malih vrhov pri Krki na Dolenjskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 27 leti, dalje Barbara Grimšič, rojena v Julietu, stara 42 let; njen mož je doma z Ige pri Ljubljani. Kot dekle se je pisala Kura. V Clevelandu so umrli še Ursula Vavpotič rojena Somrak, doma iz Mirne peči, odkoder je prišla v Ameriko pred 32 leti, Johana Rejc, rojena Vidmar, stara 33 let, doma iz Beričevega pri Ljubljani in 4 in pol leta stara Julija Novak, hčerka Antona in Julije Novak; zakonca Novak sta se baš pripravljala na proslavo svoje srebrne poroke, ko jima je smrt ugrabila ljubljeno hčerko. Oče je doma iz Brežic, mati pa iz Dnaga pri Čabru. V Sheboyganu sta umrli Margareta Novak, rojena Beniger, stara 41 let, doma iz Trnovca pri Ljubljani, in Jospina Bučas rojena Urbančič, po domače Rentkova, doma iz Trnovca pri Ljubljani. V Claridge sta umrli Janez Zagovar, star 77 let, doma od Šimela pri Novem mestu in Jakob Jamšek, star 68 let, doma izpod Kuma. V Chicagoju so umrli Jule Šmitz, star 62 let,

doma iz Ojstriča pri Sv. Križu, odkoder je prišel v Ameriko pred 40 leti. V Morgantownu je umrla Marija Boh, rojena Francetič, stara 57 let. V Diamondville je umrl Janez Kočvar, star 69 let, doma iz Ljubnega.

Lojze Petrušek je v Clevelandu slikal katoliško cerkev. Med delom je padel z odra tako nesrečno, da je čez pol ure umrl.

V Milwaukee so se poročili Roman Blasic in Marija Matevec, Franc Pintar in Adela Smith, Karel Peters in Marija Soršek, Emil Pintar in Jožica Križman, Janez Pirnat in Virginija Posterzowa, Janez Lokomecke in Ruth Petran, Robert Bringman in Ana Košir, Janez Mikšič in Margareta Buday, ter Matija Jeraj in Marija Goršek.

Črepinko
na tihem pokopan

Maribor, 2. avgusta

Vest o smrti Franca Črepinka je vzbudila med prebivalstvom Pohorja precejšnje zadoščanje, saj je konec nevarnega strahovalca, pred katerim ni bila varna imovina, niti deklška čast. Potem, ko je komisija ugotovila dejansko stanje in dognala Črepinkovo identiteto na podlagi prstnih odtisov in tetoviranih znakov na rokah, so razbojnika Črepinka elatili v vreo. Dva Pohorca sta dobila 20 dinarjev, da sta ga naložila na vozček in ga prepeljala na Črešnjevec pri Slovenski Bistrici, kamor je pristojen in kjer so ga za tih pokopali.

V zvezi s Črepinkovo smrtjo se pojavlja domneva, da se je Koder zatekel na Pohorje k Črepinku, ki je potem donesal Kodro živila in druge potrebščine. Pri Črepinku so našli 11 dinarjev. Značilno je, da se je Črepinko hranil takole: s tem, kar je ukradel in odnesel ob prikriti raznih virov, saj je še nedavno izropal hrambo Pohor, kakor doma, pa tudi pri Mariborski koči se mu je nedavno posrečilo vti, ki se mu je pa ob drugem poskusu temeljito pone

DNEVNE VESTI

Nizozemski minister v Dubrovniku. V ponedeljek je prispel v Dubrovnik nizozemski minister kolonij Walter Charles.

Vprašanje izvoza naše živine v Italijo. Po zvezi Nemčije namerava Italija centralizirati prodajo goveje živine na svojih sejnih, in sicer na Reki. V zvezi s tem bi se morala pričeti danes pogajanja med Jugoslavijo in Italijo glede centralizacije prodaje naše živine v Italijo. V ta namen sta odpotovala na Reko upravnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine Petrovič ter šef oddelka za kontrolo izvoza živine in živilskih proizvodov Grčić.

Enotne cene bencina. Finančni minister je izdal pravilnik o kontroliranju in ureditvi prodajnih cen bencinske mešanice in kontrolni odbor, ustanovljen po določbah tega pravilnika, je cene bencina že določil. Odlej se bo prodajal bencin v banovinskih mestih in v 10 km pasu naokrog liter 5,25 din, v banovinskih mestih in v pasu od 10 do 50 km po 5,50, v banovinskih mestih in v pasu nad 50 km naokrog pa po 5,60 din liter.

Izlet novinarjev v Maribor. Zagrebška sekcija JNU objavlja poziv članstvu, naj se v čim večjem številu udeležijo izleta v Maribor, kjer bodo novinarji prisostvovali proslavi 20-letnice Jugoslavije in si ogledali veliko jubilejno razstavo. Centralna uprava JNU je povabila vse sekcije, da pridejo izlete svojega članstva v Maribor. Iz Beograda se odpravljajo novinarji v soboto z brzovlakom ob 20,55, iz Zagreba pa ob 4,30 in prispjo v Maribor ob 7,48. S tem vlakom se pripeljejo v Maribor novinarji iz Novega Sada in Splita.

Kino Sloga — Tel. 27-30
Kreuzerjeva sonata
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Smrt ugledne kamniške restavratke. Včeraj je v Kamniku umrla splošno znana restavratka, gospa Fani Blagotova. Pokojna gospa je slovela kot izborna restavratka in hotelierka in posebno na Gorjanskem splošno znana kot bivša najemnica hotela »Jelen« in »Stara postaja« v Kranju ter hotela »Lomcar« v Trzinu. Pred enim letom je prevzela restavracijo »Narodne čitalnice« v Kamniku, da bi v mirnem kamniškem zatišju uživala sadove svoje pridnosti. Žal ji to ni bilo dano. Kmalu jo je napadla težka bolezen, kateri je včeraj podlegla. Polez užalostnega sorodstva žalujejo za njo vsi, ki so jo poznali. Pogreb bo jutri ob 17 na pokopališču Zale. Blag ji spomin. Težko prizadetim svojim naše iskreno sožalje!

Dalmatinsko vino se je podražilo. Iz Dalmacije prihajajo vesti o naraščanju cen vina. Črno dalmatinsko prodajajo zdaj po 4,50 do 5,50, belo pa po 5 do 6 din. Vinogradi kažejo namreč letos slabo.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V SISKI, TELEFON 41-79

Edinstveni film
Jetnik otoka Zende
v glavnih vlogah: Ronald Colman in Madeleine Carroll.
Dopolnilni program: Paramountov zvočni teater.
Predstavi v sredo in četrtek ob 19.30.
SOKOLI! Posetite in podpirajte Sokolski kino!
Prihodnji spored:
Popolni zakon

Pocenitev kruha v Zagrebu. Radi pocenitve moke se je pocenil v Zagrebu tudi kruh, kakor se je pocenil v Ljubljani. Cene so ostale sicer iste, pač se je pa povečala teža štruc in zemelj.

Angleske vojne ladje pred Dubrovnikom. V dubrovniškem pristanišču sta zadržani angleski vojni ladji »Warspite« in »Aberdeen«, ki ostaneta tam do 12. t. m. V kratkem se jima pridruži še tretja vojna ladja »Protector«, ki oстане pred Dubrovnikom 8 dni.

Kongres izvoznikov sadja. Združenje izvoznikov sadja je sklicalo v sporazumu z zainteresiranimi organizacijami in ustanovami kongres izvoznikov sadja, ki bo 21. t. m. v zdravilišču Koviljaci. Obravnava se bodo vsa preostala vprašanja našega sadjarstva, zlasti pa organizacije trgovine s sadjem in načine vnovčevanja sadja.

Savez SKJ v Zadruhu za zdravilna zelišča. Izvršni odbor Saveza SKJ je sklenil pristopiti z vsemi svojimi edinstvenimi kot kolektivni združnik v centralno združno za zdravilna zelišča v Novem Sadu. Tako bo lahko članstvo zlasti v siromašnejših krajih, ki se peča z nabiranjem zdravilnih zelišč bolj vnovčilo zelišča in nekaj več zaslužilo.

Simfonični koncert v Rogoški Slatini. V petek 5. avgusta bo v veliki dvorani Zdraviliškega doma dirigent ljubljanske radijske postaje g. Drago Mario Šijanec dirigiral simfonični koncert, ki ga bo prenašala seveda tudi naša radijska postaja. Koncert bo obsegal Webrovo »Euryant«, Dvořakovo »Simfonijo iz novega sveta«, Wagnerjevo »Siegfriedovo idilo«, Griegovo »Lirino suito« in Bernardino »Koko rapsozijo«, ki bo v Rogoški Slatini doživela svojo prvo izvedbo. Kdor pozna delo in sposobnost g. Šijanca, je lahko prepričan, da bo njegov simfonični koncert v Rogoški Slatini pred mednarodno publiko dosegel najlepši uspeh.

Prošnja za odgovor. Vsa društva, ki so prešla od Unije za zaščito dečev program II. balkanskega kongresa in vprašale pole za razstavo ob priliki tega kongresa, vijočno prosimo, da upoštevajo navedeni rok (10. avgust) in da do tega časa sigurno vrnejo vprašalne pole izpolnjene. Za vsa eventualna pojasnila se je obrniti na Jugoslovensko Unijo za zaščito dečev v Ljubljani, Gospodarska 2/II, telefon 40-31. Uradne ure od 8-12.

Izlet na Dolenjsko, izlete na Jadran s posebnimi ugodnostmi in izlete v Italijo, Nemčijo, Češko, Švico, itd. je pripravil Putnik za mesec avgust. Spored in informacije na razpolago v vseh biljetarnah Putnika.

Prijave za izlete v inozemstvo sprejema Putnik-ove biljetarne le do 6. avgusta t. l.

Strahna smrt v Dalmaciji. Po vsej Dalmaciji je pritiskala strašna suša, kakršne ljudje že davno ne poznajo. Vroče sonce je požgalo vse, kar je zelenega, le trte in vinogradi se še nekako drže. Kmetje nimajo niti krme za živino in že zdaj jih skrbi, kaj bo z živino. Pitne vode povsod primanjkuje posebno na otokih. Koruza je vasi uničena. Zemlja je tako izsušena, da je na

mnogih krajih razpokana in da so razpoke globoke 1 do 2 m. Včeraj se je pa tudi v Dalmaciji vreme poslabšalo, da je nekoliko deževalo, seveda pa za tako izsušeno zemljo ne zadostuje pohliven dežek. Dalmaciji bi bili potrebni taki nalivi kakršne smo imeli danes dopoldne v Ljubljani.

Nov greb. V Šmartnem pri Slovenj Gradcu je umrla v nedeljo v starosti 68 let ga. Frančiška Barle rojena Kač, soproga učitelja v p. in posestnika. Bila je plemenita žena in vzorna mati. Pokopani so jo včeraj dopoldne na domačem pokopališču. Blag ji spomin, žalujočim svojim naše sožalje!

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, deževno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Sarajevu in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 36, v Beogradu 35, v Dubrovniku 31, v Sarajevu 30, na Visu in na Rabu 29, v Zagrebu 28, v Mariboru 25, v Ljubljani 22,3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,1, temperatura je znašala 18.

Vpepeljena domačija. V Spod. Duplju pri Mariboru je ogenj vpepeljal domačijo čevljarja Alojzija Vupa. Ogenj je zanetil iskra iz slabega dimnika. Ker je bila streha slama, je vse hitro zgorelo. Čevljar ima precejšnjo škodo.

Dve nesгоди. Pavel Kogovšek 10-letni sin delavca z Vrhnike je našel dinamitno patrono, s katero se je toliko časa igral, da mu je eksplodirala. Dobil je resne poškodbe na rokah in po obrazu. S 3-letnega Jančka Lamovška, posestnikovega sina iz Poljske je doma padla težka trga in mu zlomila nogo.

Za kosilo:

pekatele s paradizniki
Dober tek!

Z motorjem v šrebe. V nedeljo popoldne se je peljal posestnikov sin Polenčev na motornem kolesu okoli Zapogre. Sredi vasi je nenkrat z odprtega dvorišča priekakljalo žrebe posestnice Mane Jerma. Motociklist je v zadnjem hipu opazil žrebe in z vsi silo zavrl motor, toda bilo je že prepozno. Motor je tresel v žrebe in mu odbil eno nogo, da so ga morali takoj zaklati in ima Jermanova 1000 din škodo. Polenčev in njegov spremljevalec sta zlezla po tleh in se nekoliko potolika. Orožniki od Sv. Valburga so uvedli preiskavo, da ugotovijo, kdo je kriv nesreče.

Streha med nevihto. V nedeljo zvečer je v Smledniku med dežjem silno treslo. Bila je takozvana vodena streha, ki se je razkrala na štiri dele. Treslo je v grad Lazarinjevič v Smledniku, vendar streha ni napravila posebne škode in v hrško župnijskega vrta, ki jo je razkrala. Streha je omanila kuharico v župnišču in vrgla stikala in avtomate iz sten.

Streha ubila 440 ovac. Nad Bosno je divjalo v ponedeljek strahovito neurje, med katerim je treskalo, da se je kar zemlja tresla. Na Palah je treslo v kopico semena, okrog katere je bilo 12 ovac in vse je streha ubila. Na Koblinem polju je ubila streha 3 ovce v staji Nikole Lugonje. Po nekaterih krajih je toča uničila vse poljske prideleke, kar jih kmetje še niso bili popravili. V

Bjelem polju je udarila strela v črdo ovac pod hrastom. Ubila je na mestu 440 ovac. Nekateri ovce je strela razcesarila. Kmetu Ivo Lukčič v Mostarskem Blatu je streha ubila konje, njega samega je pa razpolila.

Streha med nevihte. Danes ponoči smo imeli večkrat hude nalive z bliskom in gromom in zlasti proti jutru okrog petih se je vrstila ploha za ploho. Večkrat je tudi treslo. V Komarjah je streha udarila v kotlarno Trobševke, kjer je nastal tudi požar. Ogenj so naposled takoj otokali, vendar je škoda precejšnja.

Iz Ljubljane

Ostji odber za organizacijo udeležbo na proslavi 50-letnice Jugoslavije v Mariboru ipa svojo sejo v četrtek 4. t. m. ob 10. dopoldne v posvetovalnici mestnega poglavarstva. Sestanek je valen zaradi ugotovitve skupnega števila udeležencev na proslavi in naroditve potrebnega števila posebnih viakov. Zato vabimo, da se vsi člani odbora sestanka samselijo udeležijo. Letošnjo se opozarja, da bo mestno poglavarstvo sskiziralo sprejemanje prijav za udeležbo neprekinjeno v četrtek 4. t. m. ob 9. dopoldne.

Iz Težave pri gradnji palače Bat'e. Pri gradnji palače Bat'e v Selenburgovi ulici so nastale nepredvidene težave, ki so nekoliko zavlekle temeljna dela. Ker segajo temelji na bodočo palačo precej globoko, so morali napraviti 7 metrov globok izkop, a izkazalo se je, da morajo v tem primeru podbitirati obe sosedni hiši, Rojčino in Bonacevo, ki imata zelo slabe temelje. Delo je precej samudno, vendar bo podbitirane hiše kmalu končane, tako da bodo lahko že začeli polagati temelje.

Gradnja svetokriške tramvajске proge. Gradnja svetokriške proge, pri kateri je zaposlenih okoli 80 delavcev naglo napreduje. Dvojni tir je položen že skoraj od Masarykove ceste po Šmartinski cesti do Kolinske tovarne, zdaj pa polagajo podpeško kamenje v izkop za dvojni tir med Šmartinsko cesto in odcepom krožne proge. Pri polaganju tirov so morali seveda tudi regulirati cesto in so klanec nad železniškim viaduktom znižali za pol metra. Gradnja proge naglo napreduje, zdaj le nekoliko nagaja deževje.

Udeležba na svetovnem zgodovinskem društvu. Priredili od 27. do 29. avgusta izlet v Benetke. Potovanje se bo vršilo s kolektivnim potnim listom. Interesanti naj se javijo do 15. t. m. v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu št. 2. Vsakdo mora prinesiti s seboj 2 fotografiji, vse osebne podatke, udeleženci z dežele morajo imeti dovoljenje pristojnega okrajnega glavarstva. Za vožnjo je položiti znesek 210 din. Člani in prijatelji društva vabljani.

Ljubljanski trgovci. Za proslavo 20. letnice osvoboditve Maribora priredi ljubljansko trgovstvo v nedeljo 7. avgusta avtomobilski izlet na Mariborski teden. Vsi trgovci, ki se udeležijo tega izleta, se zberejo v nedeljo 7. t. m. v Celju pred Narodnim domom, od koder se odpravijo z tovariši trgovci ostalih združenj v Maribor. Oni, ki potujejo v Maribor z železnico, naj odpotujejo v nedeljo dne 7. avgusta ob 5,30 zjutraj in pridejo v Maribor ob 9,13. Ob pol 11. dopoldne se zberejo vsi trgovci na Mariborskem teden. Častna dolžnost ljubljanskega trgovstva je, da pri tej zgodovinski pomembni proslavi sodeluje v največjem številu ter manifestira za močno Jugoslavijo. Torej geslo: vsi ljubljanski trgovci v nedeljo v Maribor.

Vid vaših očij. Obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Iz Maribora

Aero meeting 7. avgusta ob 14,30 popoldan na Toku pri Mariboru.

Zlata uhana za kos kruha. Posetnici Marji Kramarjevi v Stenčiču je isgal iz stanovalja par starih uhano. O tatvini obveščeni orožniki so takoj uvedli preiskavo in dognali, da je uhane ukradla 10 letna dekle, ki ji je kradla neki ženski, a ta ji je dala za nje kos kruha. Dotično žensko so orožniki ovačili državnemu tožilstvu.

Tihotapec med seboj. Pri Seidici sta se dva moška, ki sta znana tihotapec, zaradi razdelitve tatvinskih stvari prodati enarim sporekli in se naposled takoj otokali. la s pestmi, da je 26 letni Franc H. zadobil tesno poškodbe na glavi. H. je svo. tega tovariša prijavil orožnikom in hosta smela oboje stitost radi tihotapstva.

Nemogoča hotenarke. 22 letna titalka Marija Sternadova je na Trilnici cesti tako nesrečno padla s kolesa, da si je zlomila desno nogo. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Uslušnost našega avtomobilista. Nemški avtomobilski klub iz Rima je naslovil na podružnico Jugoslovanskega Turing kluba v Mariboru prošnjo, da izreče toplo zahvalo lastniku jugoslovanskega avtomobila št. 2-748, ki je skupini jugoslovanskih avtomobilistov na pokovanju skozi Jugoslavijo ob priliki nekake ugodnega delca ljubozivo prisločil na pomoč, večje popravil napako na motorju ter s tem nemškimi turistom izkazal izredno uslug. V svojem pismu nemški avtomobilisti ne morejo prehaliti izredne ljubemivosti jugoslovanskega avtomobilistkega tovarisa. Podružnica Jugoslovanskega Turing kluba v Mariboru prosi lastnika avtomobila št. 2-748, da sporoči svoje ime in svoj naslov jugoslovanskemu Turing klubu, Maribor, Trg Svobode — Putnik, kjer lahko dvigne tudi posebno zahvalna pisma, ki so jih nemški avtomobilisti poslali svojem nepoznanemu dobitniku in tovarišu. Tako postredljivost je najboljša propaganda za naš tujski promet.

Najdeni in ukradeni kolesi. Hlšnik tukajšnjega hotela »Orele Jože Kapun je našel v veži hotela moško kolo z evidenč. no številko 133055. Kolo je izročil policiji, kjer naj se lastnik zgleda. Prav tako je policiji izročila moško kolo zasebnica Marija Lipuševe, stanujoča na Koroki cesti 43, ki je našla kolo v Kosačkih ob zidu Dervuševke opetkarne. Konrad Požarnik iz Sv. Jurja ob Pesnici pa je prijaviel policiji, da mu je neznan tat odpeljal kolo s hodnika OUZD v Marjini ulici. Ukradeno kolo je znamke »Rekorde« in ima evidenč. no številko 133302.

Tatovi v tovarni. Tekstilnemu tehniku Ferdinandu Remškarju je tat izmaknil v Hutterjevi tekstilni tovarni srebrno zapustno oro.

Mladega utopljenca je naplavila Dra va pri Sv. Marku niže Ptuja. Gre za 15 letnega mladnika, čigar identitete še niso dognali.

Triglavskem pogorju se je ponesrečil pisarniški ravnatelj D. Glüvart iz Maribora in si stl desno nogo. Zdravi se v dr. Čerčičevem sanatoriju v Mariboru.

Nemški policija je izročila našim oblastem 4 moške in 2 ženski, pristojne v našo državo, ki so dolgo vrsto let živeli v bivši Avstriji. Izgnanci so se pregrešili proti raznim nemškim zakonom in so jih nemška oblastva kratkomašno tagnala. Mariborska občenska policija je izgnance odprnila v njih domovinske občine.

Kritika javnosti. Prejel smo: »Kar strah me je, ko stopam po tistem stopnišču ob Veliki kavarni. Vse polno nesnag je tam spodaj ter vidnih sledov izcedkov, ki širijo ob puhtenju nezmožen smrad

Hudomuški Mariborčani pravijo, da je to mariborski parfumerijski trgovca. Čas bi še bil, da bi odločili gospodje ob priliki stopili po tem stopnišču, da se sami prepričajo o tem, kako je s to neprijetno rečjo. Mariborski občani in davkoplačevalci.

Sportne novice. V nedeljo 7. avgusta ob 11. uri dopoldne bo na krožni progi Maribor-Kamnica-Maribor motociklistična dirka za čestno prvenstvo Jugoslavije. Startali bodo najboljši jugoslovanski dirkači in dirkači iz Nemčije. Tradicionalna pohorska motociklistična dirka na progi Roko-Reka-Pohorski dom, ki bi se morala vršiti v nedeljo 14. avgusta, je preložena na nedeljo 21. avgusta.

Živilski trg

Ljubljana, 3. avgusta
Na tržnem nadzorstvu so se ball, da bo danes poseben naval na trgu, ker je zadnje čase trg zelo dobro zaseden tudi ob navadnih in ne le tržnih dneih. Prejane dni je bil stahši promet zaradi visokega datuma in prodajalci so se hoteli za to odškodovati danes. Zato marsikoga ni zadržal dež in trg je bil dobro zaseden. Tudi včeraj je bilo na njem mnogo blaga in prodajalci so vztrajali, kakor danes dopoldne kljub dežju ob tržnih mizah.

Toda danes dopoldne je tako bilo, da se je za delj časa ustavil ves promet na trgu. Gospodine je se tiščale zidov bližnjih hiš. Že pred 9. so bile mnoge kmetije promonene, a so kljub temu pogumno čakale kupcev. Ko so v stiski za denar, je revnim prodajalkam takšno junaštvo nekaj samo po sebi umevnega. Prodajalke vztrajajo pri svojem blagu ob najhujšem nalivu, ko si lahko celo strastno počne zavetje. Tudi ta stran živilskega trga je zanimiva, ne le tržna cena.

Danes je bilo naproday nekoliko manj jagod, ker jih ljudje niso mogli nabirati zadnje dni zaradi dežja. Prodajajo še vedno borovnice. Začeli so tudi že prodajati črne maline, ki so po 3 din liter. Rdečih malin je malo. Rdeče gozdne jagode so zdaj že posebnost. Gob doleži, razen lisic, ki so po 2 din liter, še ni bilo. Go. barji si pa obetajo zdaj, po dežju, semono.

Zelo dobro je založen sadni trg. Največ je hrušk, ki so 2, po 4 do 6 din kg izvrstne kvalitete. Česnjele po 8 din. Cenejšje je ringlo, in sicer po 5 do 6 din kg. Brekve so precej drage, po 14 din kg povprečno. Začela se je že sezona za dirje in lubenice. Dirje so po 5 do 6 din kg, lubenice pa od 4 din kg naprej. Pri cenah zelenjave, sočivja in perutnine ni posebnih sprememb.

Skratno neslano in neokupno kampa. njo vodi »Slovenec« zadnje čase v »voji rubriki« kaj pravite proti sokolstvu in nacionalni javnosti vobče. Danes pribičuje bedasto, iz trte izvit in izmišljen zgodbo o nekem potniku s »Izmišljenim Narodom« v rokah, ki naj bi se bil pogovarjal med vožnjo in travaju iz št. VI. da v Ljubljano z nekimi Srbom v spekedrani jugoslovanskimi, kakršne so zmogli samo fanatiki v Kopitarjevi ulici. Zgodba je tako osladna in dolgovesna, da se ji morajo emejati celo »Slovenec« bralci, kar je pametnih med njimi. Dolga je tako, da bi se moral človek voziti s tramvajem najmanj do Jesenice, če bi hotel povedati vse to, kar je »Slovenec« našel v svoji rubriki, kjer odlaga tako smrdljivo gnojnico. Če mislijo gospodje, da bodo s takimi neokusnimi, poštenimi človeka nedostojnimi izmišljotinami in bedarijami škodovali naši nacionalni javnosti, se presneto motijo. Dosegli bodo ravno nasprotno, kar bi radi.

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1938

ZAOETEK: 28. AVGUSTA

60% POPUSTA NA NEMSKIH ŽELEZNICAH, ZNATNI POPUSTI V DRUGIH DRAVAH.

VSA POJASNILA DAJEJO:

ZVANIČNI BIRO LAJPOČSKOG SAJMA — BEOGRAD — KNEZ MIHAJLOVA 33/L

IN OASINI ZASTOPNIKI:
ING. G. TONNIES, LJUBLJANA,
TYRSEVA 33 — TELEF. 27-62.

IN

JOS. BEZJAK — MARIBOR, GOŠPOSKA ULICA 25. TEL. 20-97.

Brez posebnega obvestila.

Zapustila nas je včeraj po dolgi in mučni bolezni za vedno naša predobna, neposabna mama, stara mama, teta in tača, gospa

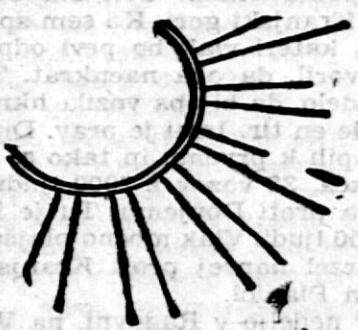
Fani Blagot
restauraterka v Kamniku

Pogreb blage pokojnice se vrši v četrtek 4. t. m. ob 12. uri na pokopališču Zale.

Kamnik, Domžale, Ljubljana, Kranj, dne 3. avgusta 1938.

ŽALUJOČE RODBINE:

Blagot, Kvartič, Rojina, dr. Vaja.

Mladost ne more pogrešati
moje pomoči!

Prav za zdravje Vašega otroka je sonce najnujno potrebno. Toda za nečeno otroško kožo je lahko škodljivo. Zato namažite poprej celo telo s kremo NIVEA ali s oljem NIVEA. Na ta način se okrepi mlado kožno stanišje, koža porjavi hitro in enakomerno, a nevarnost sončnih opeklin se zmanjša. Če namažete otroka, ga s tem varujete tudi prehlajenja.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

LAHKA LETNA OBLACILA vetrni sukniči, perlo i. t. d. prodaja najceneje
PESKER, Sv. Petra cesta 14. 1R.

ZAHVALA
gospodu pedikerju Avbehu v kopališču Okrožnega urada radi popolne odprave kurjih oči in naraščanih nohtov v mazo. — Toplo ga priporočam. Valentin Dornovšek. 1947

50 PAR ENTIANJE
stvaranje, voseenje zave, perla, monogramov, gumblia. Velika salona perja po 6,75 din. — Jutljano, Gospodarska c. 12.

TRAJNO ONDULACIJO
s 6-mesečno garancijo v modernih frizurah Vam zagotovo s najnovejšim aparatom za ceno din 60.— »Salon Maribor, Sv. Petra c. 74. 1938

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

POZOR!
Kupujem in prodajam rabljene čevlje. — Rabim večjo količino moških čevljev. Klavžar, Vošnjakova ul. 4. 1938

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

FRIBORNEVALERO
Specijalist v vseh panogah krojaštva s desetletno prakso v prvotnih damski konfekciji želi namestitev. Pomošče pod »Zemestijev« na upravo Slov. Naroda. 1939

TIPARSKO
za popoldne od 2.—4. št. m. Diktat. Cesta 29. okt. št. 9. prikl. vrata 5. 1938

Mezdno gibanje lesnih delavcev

Razen mizarskega delavstva so v mezdnom gibanju tudi delavci v kolarskih delavnicah

Ljubljana, 3. avgusta. Med delavstvom raznih strok se čedalje pogostejše oglašajo zahteve po zvišanju mezd zaradi podražitve življenjskih potrebščin. Zadnje čase se odloča o vprašanju delavskih mezd v lesni stroki. Lesni delavci so v Ljubljani precej številni. Organizirani so v Zvezi lesnih delavcev Jugoslavije. Ta organizacija je ena najstarejših delavskih strokovnih organizacij v Sloveniji.

Zveza lesnih delavcev je začela akcijo za zvišanje mezd mizarskih pomočnikov že junija. Delavstvo ljubljanskih mizarskih delavnic je zborovalo 24. junija v Delavski zbornici in je sklenilo odposlati delodajalski organizaciji, Združenju mizarjev v Ljubljani, spomenico s svojimi zahtevami.

V spomenici navajajo, da so se življenjske potrebe zadnje čase tako podražile, da je višina sedanjih mezd globoko izpod življenjskega minimuma, česar delavstvo ne more več prenesti. Po uradni ugotovitvi so se življenjske potrebe podražile za 20 do 42%. Zato mizarsko delavstvo zahteva povišanje mezd za 25% za vse kategorije, navedene v stari kolektivni pogodbi.

Dosedanja kolektivna pogodba naj bi ostala sicer v veljavi, vendar je delavstvo izrazilo željo po sklenitvi enotne kolektivne pogodbe za vso banovino. Osnutek takšne kolektivne pogodbe je bil že predložen vsem mizarskim združenjem.

Združenje mizarjev naj bi skupno s delavstvom posredovalo na pristojnih mestih, da bi oblasti preprečile izdelovanje mizarskih izdelkov v zavodih in kaznilnicah za zasebnike. Prav tako, bi naj skušalo preprečiti, složno z delavsko organizacijo, nelegalno konkurenco podjetij na račun delavskih mezd.

Združenje mizarjev je na to spomenico odgovorilo, da bo pomagalo podprati stremiljenje delavske organizacije, in sicer po enotni kolektivni pogodbi za vso banovino.

vino, kakor tudi glede prepročitve nelojalne konkurence podjetij in žužmarstva v zavodih. Odločilo se je pa zahtevo po zvišanju mezd, češ da se ljubljanski mizarji ne morejo spuščati v pogajanja, dokler so razmere na podeželju še povsem neurejene.

Delavska organizacija je zato zaprosila za posredovanje Delavske zbornice. Mesto poglavarstvo je na prošnjo Delavske zbornice sklenilo uradno obravnavo za stopnikov delodajalcev in delavstva v smislu uredbe o minimalnih mezdah in sklepanju kolektivnih pogodb. Prva obravnava je bila 29. julija na magistratu, a do sporazuma ni prišlo. Druga obravnava je sklenjena na petek 5. t. m.

Pri ljubljanskih mizarskih podjetjih, zaposlenih v Ljubljani, je okrog 400 mizarskih pomočnikov. Prištetih je pa treba še okrog 300 mizarskih pomočnikov, ki jih zaposlujejo okoliška mizarska podjetja v Ljubljani. Delavstvo trdi, da so razmere v mizarski stroki v Ljubljani še zelo neurejene, kljub kolektivni pogodbi. Nekatera podjetja ne plačujejo mizarjev niti tako, kakor predpisuje naredba o minimalnih mezdah za ne kvalificirane delavce. Na drugi strani pa so baje nekatera podjetja v svojih ofertah že začela računati s povišanimi mezdami. Nekatera podjetja so pripravljena skleniti kolektivno pogodbo, ker bi bila z njo omejena nelojalna konkurenca.

Razen mizarskega delavstva so v mezdnom gibanju tudi delavci, zaposleni v kolarskih delavnicah in pri izdelavi avtomobilskih karoserij. Tudi kolarski podjetniki so zavrnili delavske predloge po prilagoditvi mezd podražitvi življenjskih potrebščin. Zato so delavci prosili za posredovanje oblasti. Prva obravnava je bila v soboto na magistratu. Na obravnavi se je izkazalo, da podjetniki v načetu sicer ne zavračajo sklenitve kolektivne pogodbe, a da želijo, naj bi se pritegnila k pogajanjem se podjetja iz okolice. Druga obravnava bo 8. t. m. V kolarskih delavnicah v Ljubljani je zaposlenih okrog 100 delavcev.

Izleti industrijskega delavstva po Gorenjskem

Hvalevredna pobuda KID — V nedeljo je šlo na izlete 1485 delavcev

Jesenice, 2. avgusta. Kranjska industrijska družba na Jesenicah je že lani uvedla organizirane izlete svojega delavstva v najlepše kraje naše ožje domovine, predvsem pa v one, kjer je že pred davnimi leti cvetela železarska obrt, ki je položila temelje naši železarski industriji. Izleti se vrše v okviru posameznih obratnih skupin ob sodelovanju obratnih skupin in najvidnejših predstavnikov podjetja. Posamezne obratne skupine so pridružile izlete k Sv. Križu, na Jeseniški rovt, v dolino Završnice, v sotesko Draga, v Kamno gorico, Krogo, Kranj, Železniki, Trzin, k Sv. Katarini nad Zasio, v Bohinju, Mojstranu, Radovno, Krmo, Peričnik, Vrta, na Vršič, v Kranjsko goro, na Korensko sedlo, Rateče-Planico, Martuljek itd.

Namen takih izletov je dvojen. Prvič se delavstvo zunaj v prelepi naravi — v osrčju naših gor, v zelenih gajih in ob bistrih potokih okrepči in odpočije in spozna lepoto naše zemlje in skromni obseg nekdanje železarske obrti. Drugič z izleti utrjuje tovarštvo med delavstvom samim in med posameznimi obrati ter povezanost med delavstvom kakor tudi obratnimi predstojniki. Marsikatera napetost, ki jo povzroči med posameznimi delavci ali celo skupinami težko in nevarno delo v obratih, se zunaj v prelepi naravi med seboj izravna. S tem pa raste medsebojno tovarštvo in povezanost med vsemi činitelji velike delavske družine, ki stremi za zboljšanjem delovnih metod i. t. d. Na takih skupnih izletih se izreče marsikatera poučna, zanimiva in bodrilna beseda in zazveni marsikatera lepa narodna pesem, ki prijetno vpliva na vsakega in ki bo ostala marsikomu v prijetnem spominu vse življenje.

Taki izleti so bili v nedeljo v najlepše kraje Zgornje savske doline. Skupina železarne Javornik I. je šla na izlet v Radovno in Krmo. Štela je 1011 oseb. Plavžarji so šli na Vršič. Bilo jih je 216. Delavci Jeseniške žitne valjarne so šli k Peričniku. Ta skupina je štela 258 članov. V celem je šlo v nedeljo iz teh obratov na izlete 1485 delavcev.

Zjutraj po 7. uri se je na jeseniški postaji zbrala velika množica ljudi. Ob ljubljanski izletniški vlaku sta bila nabito polna. Kam z Jesenicami, ki so se naravnost gnetli na postaji? Med njimi je bilo tudi mnogo letovistov in skavtov kdo ve odkod. Iz vlakov je izstopilo le malo ljudi. Kljub skrbi za prostor v vlaku, ni bilo med delavstvom nobene nervoznosti. Godba na pihala je zaigrala živahno koračnico. Godbeniki so bili Sokoli, Krekovi in Kovinarji. Pa ta dan niso bili ne to, ne ono, bili so samo godbeniki tovariši, prijatelji in sodelavci. Take godbe ne spravi nobeno slovensko mesto skupaj. In koliko je bilo ne drugih godb, tega menda nihče točno ne ve. Skoraj vsak peti je imel ali orglice, citre harmoniko in kitaro, na katero je brundal in pel, da je spravljal vso okolico v dobro voljo. Na tirih sta bila pripravljena vzporedno dva nabito polna vlaka. Oba sta bila usmerjena proti Kranjski gori. Ko sem spre vodnika vprašal, kateri vlak bo prvi odpelel, mi je odgovoril, da oba naenkrat. To se mi je čudno zdelo, da bi oba vozila hkrati, ko je vendar le en tir. Imel je prav. Drugi vlak so priključili k prvemu in tako se je dolga železna kača, 32 vozov z 2000 ljudmi po polzevo vlekla proti Dovjemu. Tu je izstopilo kakih 1250 ljudi. Vlak močno olajšan pa je hitro odbrl naprej proti Kranjski gori. Ratečam in Planici.

Lepo je bilo v nedeljo v Radovni, na Vršču, najlepše pa pri Peričniku v prijetni dolinici ob deroti Bistrici. Igrale so godbe in prepevali pevci. Bili so tudi šaljivi nastopi. G. obratovodja Pohyba, je povabil dva izborna komika iz ljubljanskega gledališča, ki sta sijajno zabavala veliko delavsko družino. Izleta se je udeležil tudi generalni ravnatelj g. Karel Noot v spremstvu prokurista g. ing. Petrovičja. Oba sta bila deležna živahnih pozdravov. Oba izleta v območju te občine je posetil župan g. Janša.

Tako nepričakovane zabave del. že davno ni imelo. Na plesišču so se ob zvokih harmonike vrtili mladi pari, postavljene so bile gugalnice za otroke, zoološki vrt. Sledil je nastop Kitajcev, višek zabave pa je bil do-

sejen, ko so delavci dveh izmen vlekli za vrv in ko je generalni ravnatelj g. Noot prišel med nje, prijel za vrv in pomagal vleči šibkejši skupini. Grozeč nalič je spravljal vse tri skupine predčamo iz dolin na postaje. Na postajah v Kranjski gori in v Mojstrani je kar mrgolelo ljudi. Končno

so se vendarle vsi stisnili v vozove in na stopnice, s katerih so vleli kakor grozde. Brez najmanjše nezgode so vsi prispeli zdravi in tresni nazaj v revir, kjer so šli spočiti in dobre volje v naslednjih urah zopet na delo.

večjo medsebojno sodelovanja. Naj sta se tudi njen oče in mati vžela in ljubezni, a rodbinska sodeča na angleškem dvoru je ponos vseh državljancev Velike Britanije.

Kako ljudje zvone

Navadno zvoni človek, ki ga pričakuje, ki ga pa še ne poznate dobro. Pazite torej, kako zvoni in po tem boste lahko že vnaprej vsaj približno vedeli, kakšen je njegov značaj.

Če zvoni zelo močno, je to tiranski, samovlaščni, v častihlepen človek.

Če zvoni kratko, je to gibčen, uren, spreten in živahen človek.

Če zvoni dolgo, stoji pred vrati človek metodnega duha, vesten, natančen. Tak človek dela vse po svoji glavi.

Če pozvoni rahlo, ete lahko prepričani, da stoji zunaj človek podpoprečnega duha, plah in boječ.

Če zvoni dvakrat po vrsti, je to človek pomanjkljivega talta, z nagnjenjem k zaupljivosti in radovednosti.

Če pozvoni hitro večkrat po vrsti, stoji zunaj zelo nervozen ali domišljaj človek.

Komur se ne posreči takoj dobro pozvoniti, da mora pozvoniti znova, je omahljiv, v neodločen. Kdor pozvoni večkrat po vrsti tako, da spominja to na napet, utegne biti to zelo originalen ali pa tudi povprečen in domišljaj človek, ki se rad baha in trka na prsi.

Če pozvoni tako, da se dolgo in močno razlega, je pritiskal na zvonce ljubosumen, brezdušen človek, zaljubljen vase.

Kdor potrka na vrata namestu da bi pozvonil, je šema, razen če stori to v veliki raztresenosti.

Mednarodni esperantski kongres

V Londonu se je pričel v soboto mednarodni kongres esperantistov, ki bo trajal do 6. t. m. Prijavilo se je 1.000 delegatov iz 40 držav. Londonske banke so poskrbele, da bo vedno prijavljenih dovolj uradnikov, večših esperanta. Enake ukrepe je storila tudi poštarna uprava. Celotni kongresni šoferji taksije za silo lomijo esperanto, da se lahko sporazumevajo z esperantisti. Tudi v mnogih trgovinah je veliko povpraševanje po prodajalnih, zmognih esperanta.

Na kongresu so se zbrali kot delegati tudi severoameriški Indijanci, Eskimci in Kitajci. V petek 5. t. m. bo prirejen velik ples, kjer bodo delegati plesali svoje narodne plesne v narodnih nošah. Za ta ples vlada v Londonu veliko zanimanje, kar je tudi razumljivo, saj podobnih plesnih prireditvev celo Londončani niso vajeni, čeprav imajo sicer senzacijo vedno dovolj.

Odpiranje in zapiranje trgovin

Ljubljana, 3. avgusta. Izšla je zopet nova naredba o tem, kako kočljivo vprašanje. Zato na prvi pogled vidimo, da stvar zopet ne bo v redu. Zapiranje se je namreč določilo na 12. uro. To v praksi ne bo držalo, ker je to v nekaterih predelih mesta nemogoče. Trgovci vendar ne bo strankam pred nosom zapirali trgovine, če hoče stranka hiteti na kolodvor še v zadnjem trenutku kaj nakupiti. Zakaj se ni upošteval svojedinstveni kompromis, da se trgovine zapirajo ob 12.15, pa bi bilo vse v redu. Seveda je temu nekoliko kriva nediscipliniranost odjemalcev. Nekateri imajo pač navado, da prihajajo v trgovino ravno par minut pred uro, ko je treba lokal zapreti in naravno je, da mora potem vse osebe čakati morda 15 ali 20 minut, da se po streže še ta stranka, ki je morda po cele ure sedela v Tivoliju, potem pa se naenkrat spomni, da mora še nekaj kupiti in pride tako v zadnjem trenutku v trgovino.

Določba, da krošnjari ne smejo na ulicah prodajati po 17. uri, tudi ni točna. Po 19. uri, ko se morajo zapirati vse prodajalne, tudi ne sme biti več krošnjari v na ulici, pa tudi ne po gostilnah. Ta določba torej ni dovolj jasna. Ne samo na ulicah, tudi sploh ne bi smeli krošnjari prodajati v času, ko mora trgovec, ki plačuje davke in druga bremena, imeti svojo trgovino zaprto. Kaj pa nedeljski počitek? Tudi tu je naredba še pomanjkljiva. Če mora imeti trgovec ob nedeljah ves dan zaprto, krošnjari pa lahko ves dan neovirano krošnjari, je to morda nekoliko krivica. Ali so to privilegiji ali namen trgovino postopoma uničiti?

Kakamo gleda krošnjarjev, da se dane obljube izpolnijo. Toda dosedaj še vedno čakamo. Če bo ostalo le pri obljubah, bo moč pač morali poseči po samoočrabi. — Trgovci.

Corriganov zmagoslavni povratek

Prvotno je kazalo, da bo zmagal birokratizem, pa se je končno moral ukloniti zdravi pameti

Bitka, ki jo je moral bojovati pogumni Corrigan z evropsko in ameriško birokracijo, je končana zmagovito. Sicer pa že od prvega trenutka, ko je srečno prispel s svojim starim letalom na irski tla, ni bilo nobenega dvoma, da bo zmagal, vsaj v očeh javnega mnenja, čeprav oblasti prvi hip niso vedele, ali naj ga aretirajo ali proslavljajo. Človeški pogum, pa naj ima še toliko potez lahkomišelnosti in prislukljenosti, vedno odnese zmago nad strahopetnostjo okostenelih predpisov. In odnesel jo je tudi

zdaj. Po vseh negotovostih in kazenskih sankcijah, ki so ga čakale dozdnevo na evropskih tleh in doma onstran morja, je bilo že včeraj teden popoldne jasno, da je vse to samo godrnjanje in jeza visoke birokracije, ki ni vedela za njegov polet, a najhujše je bilo to, da Corrigan ni imel dovoljenja. Pa tudi ta jeza se je podelila in ameriški poslanik v Londonu Kennedy je privedel včeraj teden Corrigan na galerijo spodnje zbornice, kamor smejo samo ugledni tučji. To je bil prvi znak, da je Corrigan zmagal.

V četrtek se je Corrigan vkrca v irskem Queenstownu s svojim starim letalom na krov »Mannhatana«, da bi požel zaslužen slavo še doma, ko jo je že požel v Evropi za svoj pogum, kakršnega svet še ne pozna. Smeje je zrl s krova na zeleni Atlantik, nad katerim je nedavno letel v lahki obleki in s koščki prepečenca v žepu, ne da bi prav vedel kam leti. Pri sebi je imel samo 25 centov, komaj toliko, da bi si mogel kupiti cigarete. Bila je to pozna, toda zato pa ni manj prijetna replika na Lindberghov polet. Grom in strela sta bila že nehalo orati nad Evropo in Ameriko, ko je senator Clark protiproti razveljavljanju Corriganove pilotske legitimacije in proti drugim kazenskim sankcijam, ki jih je bila naprtila oblast pogumnemu letalcu, kar čez Atlantik ocean. Reklamni klub mu je predlagal in plačal prevoz na »Mannhatan«. Stric mu je dal 2.000 dolarjev, kralj švedske gume, Easterwood, ki je leta 1930 plačal francoskima letalcema Costesu in Bellonteu milijonski znesek za polet Pariz — New York — Dallas, mu je pa sporočil, da bo smatral za čast plačati zanj vse ameriške denarne globe, kar bi mu jih naprtila za ta polet ameriška birokracija.

Toda to še ni vse. V zadovo se je vmešal tudi New York in sklenil je pozdraviti Corrigan s tam, tako kakor zna sprejemati svoje junake samo ameriški narod. Celotni Northrup Aircraft, ki ga je odpuštila, ga je oficijelno proslavljala, American Airlines so mu pa ponudile visoko mesto, ki bi ga sicer nikoli ne bil dosegel. Iz Amerike, Anglije, in Irse je dobival dan za dnem cele kipe sijajnih ženskih ponudb, da bi bil lahko kar čez noč postal milijonar. O laskavih ponudbah največjih filmskih in založniških družb smo pa že poročali. Corrigan, ki je stal na dublinskem letališču nekoliko zbehan bolj zaradi policijskega nego spontane ga pozdrava ob svojem starem letalu, se je vrnil v Ameriko kot dvojni zmagovalec. V posebno čast si lahko šteje, da je odnesel zmago nad birokracijo, ki je menda po vsem svetu enaka.

Ženini bodoče angleške kraljice

Stara je šele 12 let, pa že govore o tem, kdo bo njen mož

Samo ob sebi umevno je, da so se francoski listi zanimali za vse, kar je kolikaj v zvezi z angleško kraljevsko rodbino. Zelo se je zanimala francoska javnost tudi za malo prestolonaslednico Elizabeto, ki je njeno sedanje, posebno pa bodoče življenje predmet mnogih ugibanj in nad. Dvanajstletni deklici, ki se zdaj uči, sajja in se igra kakor vsi otroci, že zdaj iščejo ženina. Kaj bo čez šest let? Kateri mladenič bo vreden in dostojen visoke časti, da vzame za ženo kraljevo, princeso, bodočo kraljico Velike Britanije in cesarico Indije? Moral bo odgovarjati ne samo temu kraljevskemu dostojanstvu, temveč tudi veri, kajti angleška ustava zahteva, da so vladar in njegovi otroci pripadniki reformirane anglikanske cerkve. Ni pa nikjer rečeno, da morajo biti kraljevske krvi.

Tako bi se lahko princesa Elizabeta omožila z nemškim, danskim, švedskim, norveškim ali holandskim princem. Nemški princ so zaenkrat za dolgo izločeni, na Holandskem pa nimajo prince. Na treh skandinavskih dvorih ni mnogo princev, ki bi bili po letih primerni za ženo, bodočo angleško kraljico. Ni nobenih pomislekov proti temu, da bi si princesa izbrala moža med sinovi uglednih angleških ali škotskih plemiških rodbin. In tako imenujejo med bodočimi ženini male Elizabete danskega prince Gorna, nečaka kralja Kristijana X. Star je 19 let. Njegov oče je princ Harald, mati Helena je pa rojena princesa Schleswig-Holstein.

Drugi mož kraljevske krvi je princ Ka-

rel Johann Švedski, najmlajši izmed štirih otrok švedskega prestolonaslednika. Star je 21 let. Dajje pridejo v poštev za stopniki starih škotskih in angleških rodbin Walter Francis earl of Dalkeith in Alastair Arthur earl of Macduff, čigar oče, vojvoda Connaught, je sin brata Edwarda VII. Star je 24 let. Tretji v poštev prihajajoči Anglež je 19 letni William John Robert markiz of Hartington, sin vojvode Devonshira.

Mala princesa, ki se o njeni usodi že zdaj debatira, ima torej glede ženinev bogato izbiro. Gotovo bodo pa igrale važno

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

— Veseli me, junaški Peter, da te zopet vidim, in moja mati bo zelo srečna. Neprestano sva se bali zate. Več mesecev ni bilo o tebi nobene vesti.

Peter je poskusil pošaliti se:

— Pošta ne prihaja pogosto po puščavi. Pisal sem, kadarkoli sem imel priložnost.

— V Afriki mora biti zelo zelo, ko te leto dni nismo mogli dobiti nazaj.

— Ob koncu mojega dela mi je bila ostala še zadnja ekspedicija na tripoliški obali. Z vso vmo sem se lotil svoje naloge, da bi ne izgubil sadov tolikih naporov, in mislim, da se mi je to posrečilo, vsaj pri mojih predstojnikih, — je pripomnil otožno nasmejan.

— Moj dragi Peter, prihajaš baš pravočasno iz dežele sfing, — ga je prekinila Ivanka resno in se ozrla pomembno na Mihelino. — Tu je namreč treba rešiti veliko uganko.

— Kakšno?

— Tisto, ki je zapisana v srcu tvojega dekleta, — je odgovorila Ivanka in se dotaknila s prstom svoje družice.

— Od mladih nog sem čital tam kakor v knjigi — je odgovoril Peter z drhtečim glasom in se obrnil k osupli Mihelini.

Gospodinja de Cernay je zmajala z glavo.

16

— Kdo ve? Morda se je v tvoji odsotnosti izpremenil značaj?

In prijateljstvo mu je prikimala. Potem je pa odšla v hišo.

Peter ji je sledil s pogledom, potem se je pa naglo obrnil k svoji zaročenki:

— Mihelina, ali hočeš, da ti povem tvojo tajno: ti me ne ljubiš več!

Dekle je zadržalo. Udarci je padel naravnost: treba je bilo zadevo takoj poravnati. Dolgo je razmišljala o tem, kaj bo odgovorila, ko se vrne Peter in ko bo hotel uveljaviti pravico do svoje sreče. Ta dan je bil napočil nepričakovano. In vse misli, ki jih je bila pripravila, so jo mahoma zapustile. Resnica se ji je zdela prepresta in hladna. Zavedala se je, da pomeni izprememba, ki je bila nastala v nji, v resnici izdajstvo, čigar nedolžna žrtev je bil Peter. In čuteč, da obdobje samo sebe, je v strahu pričakovala, kdaj bo izbruhnilo to pošteno, tako kruto ranjeno srce. Vsa zbežana je zajecila: Peter, prijatelj, brat...

— Brat!... je odgovoril mladenič trpkost. To je ime, s katerim me ogovarjaš ob mojem povratku?

Na te besede, ki so tako jasno označevale položaj, je Mihelina obmolnila. Vendar je pa čutila, da se mora za vsako ceno braniti. Vsak hip bi namreč lahko prišla mati. Kaj bi se zgodilo, če bi stala naenkrat med njo in svojim zaročencem? To bi bil odločilni trenutek: iz svoje ljubezni je črpala nove moči.

— Zakaj si odpotoval? — je dejala otožno.

Ponosno je dvignil Peter svoje čelo, sklonjeno pod težo tesnobe.

— Da bi zaslužil tebe, — je odgovoril kratko.

— Ni ti bilo treba več iskati zaslug zame, tebi, tako vzvišenemu nad drugimi. Bila sva zaročena, moral bi me bil samo čuvati.

— Mar se tvoje srce ni moglo obvarovati samo?

— Brez pomoči, brez opore pričujoče ljubezni?

— Brez vsake druge pomoči, brez vsake opore, razen tiste, ki sem jo imel jaz sam: upanje in spomini.

Mihelina je prebledela. Vsaka beseda iz Petrovih ust ji je dala čuti srčnost njenega početja.

Prizadevala si je najti nov izgovor.

— Peter, ti veš, da sem bila otrok...

— Ne, — je odgovoril mladenič z dušetimi se glasom, — bila si ženska, to je slabotno, nestanovitno in kruto bitje, ozirajoče se malo na ljubezen, ki jo vzbudi in žrtvuje vse ljubezni, porojeni v njenem srcu.

Dokler se je Peter samo pritoževal, se je čutila Mihelina poparjeno in kakor brez moči, zdaj jo je pa jel mladenič dolžiti. V trenutku se je vrnila dekletu vsa prisotnost duha in jela se je protiviti.

— To so trde besede, — je dejala.

— Mar niso zaslužene? — je vzkliknil Peter, — izgubljaš svojo hladnokrvnost. — Sama vidiš, da prihajam drhteč in solznih oči, ti pa ne najdeš zame tople besede, ti me celo dolžiš brezbrzičnosti. Očitaš mi, da sem odpotoval. Mar nisi razumel razlogov, ki so me napotili k temu? Poročil naj bi se bil s teboj, ki si bila bogata, jaz pa siromašen.

Da bi izravnal to neenakost, sem sklenil priboriti si ime. Izbral sem si eno onih nevarnih znanstvenih poslanstev, ki prinese tistemu, kdor se mu žrtvuje, smrt ali pa slavo — in odpotoval sem. V tem je tvoja pritožba. Ah, ne verjemi, da sem te zapustil, ne da bi mi bilo krvavelo srce.

— Skozi leto in dan sem bil skoraj nam, ves utrujen in neprestano v nevarnosti, samo misel nate mi je pomagala prenašati to trpljenje. In ko sem izgubljen v neizmernosti pustinje čutil, kaklo me obhaja žalost in malodušnost, sem si prikladal tvojo podobo pred duševne oči in tvoje sladko obličje mi je vračalo z upanjem tudi vso mojo energijo. Mislim sem si: Pričakuje me. Napočil bo dan, ko dobim nagrado za vse svoje muke...

— In vidiš, Mihelina, ta dan je prišel. Vrnil sem se in zahtevam svojo nagrado. Ali je taka, kakršno sem smel pričakovati? Ta čas, ko sem se gnil za slavo, mi je drugi, spretnejši in pametnejši, jemal tvoje srce. In zdaj je moja sreča uničena. Ah, prav si storila, da si pozabila name. Norec, ki odhaja daleč od svoje zaročenke, ne zasluži, da bi mu ostala zvesta. Tak človek je brezbrizen, on ne zna ljubiti.

Te ognjevite besede so Mihelino globoko pretresle. Prvič se ji je pokazala duša njenega zaročenca. Spoznal je, kako vroče je bila ljubljena in žal ji je bilo, da tega ni vedela že prej. Če bi ji bil Peter povedal to pred odhodom, kdo ve? Morda bi se bila njena čustva izpremenila. Nedvomno bi ga bila ljubila. Toda Peter je skrivaj sebi tajno vroče ljubezni do mladega dekleta.